

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΘΗΝΑ 2010

ΘΕΜΑ:

Μελέτη και Αποτύπωση Καταστήματος Λαϊκής Τραπέζης

επί των οδών Πανεπιστημίου και Πεσματζόγλου

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

Γιώργος Κ. Βαρελίδης
Δρ. Αρχιτέκτονας Μηχανικός-Πολεοδομος Ε.Μ.Π.

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ:

Θεόδωρος Ματάλας

ΘΕΜΑ:

Μελέτη και Αποτύπωση Καταστήματος Λαϊκής Τραπέζης

επί των οδών Πανεπιστημίου και Πεσματζόγλου

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

Γιώργος Κ. Βαρελίδης

Δρ. Αρχιτέκτονας Μηχανικός-Πολεοδομος Ε.Μ.Π.

ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ:

Θεόδωρος Ματάλας

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ - ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

06

Εισαγωγή - Παρουσίαση θέματος 07

Ιστοριογραφία 11

Προσέγγιση αρχιτεκτονικής Μεσοπολέμου
σε διεθνές επίπεδο 15

Προσέγγιση αρχιτεκτονικής Μεσοπολέμου
στον Ελλαδικό χώρο. 21

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ – ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ 24

Πολεοδομική προσέγγιση Κέντρου Αθήνας 27

Εντοπισμός εξεταζόμενου κτιρίου στην ευρύτερη περιοχή 29

Ανασκόπηση ιστορικής εξέλιξης εξεταζόμενου
οικοδομικού τετραγώνου 31

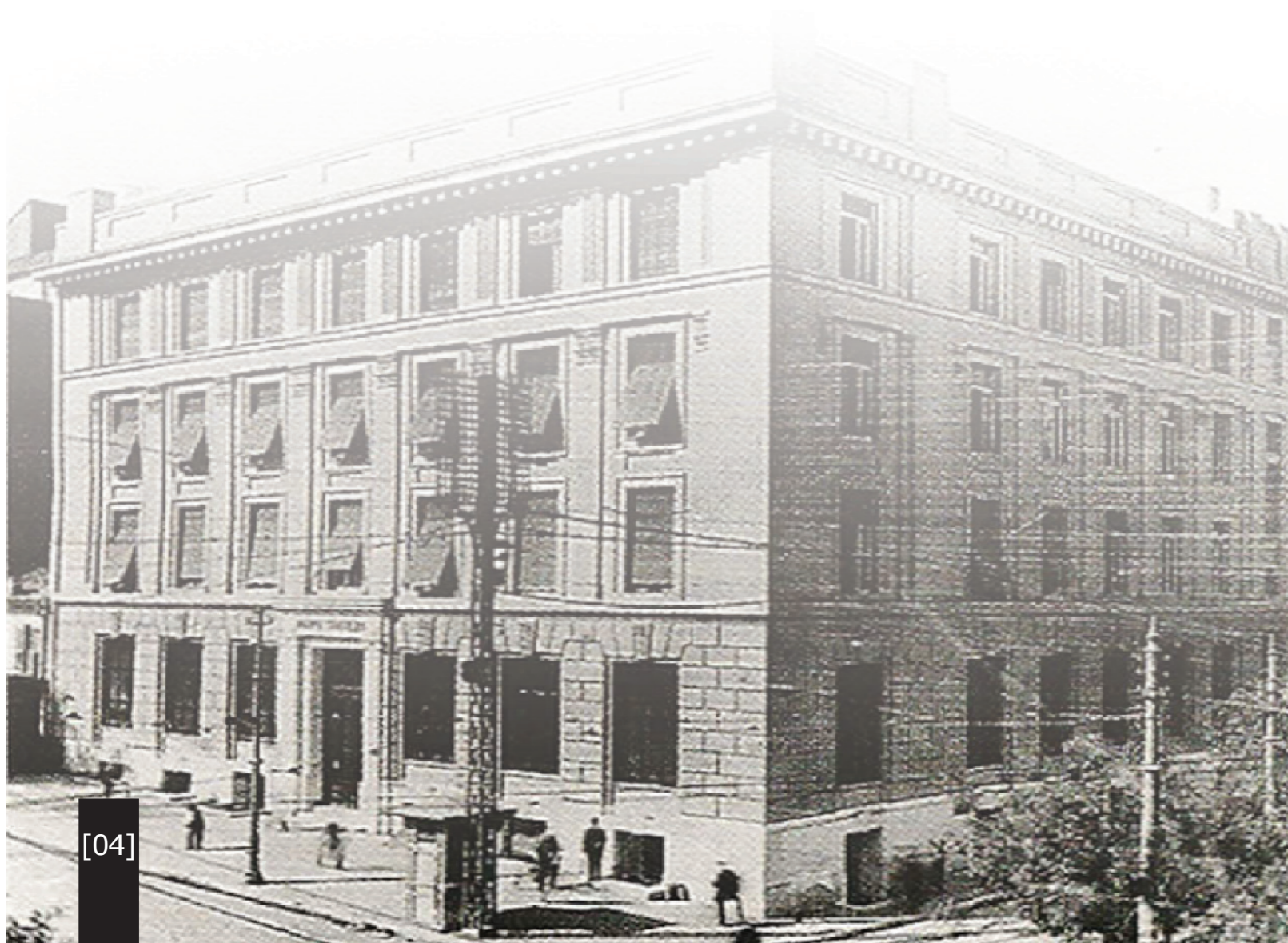
Αναστάσιος Μεταξάς - Βιογραφικά στοιχεία 37

Αρχιτεκτονική Ανάλυση 43

Βιβλιογραφία 61

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ - ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ

Σχέδια αποτύπωσης 63

Εισαγωγή Παρουσίαση θέματος

Κτίριο μελέτης:
Alpha Bank, Πανεπιστημίου
και Πεσματζόγλου.

Η εργασία αυτή έχει ως αντικείμενο την αποτύπωση ενός καταστήματος τραπεζής του Μεσοπολέμου στον Ελλαδικό χώρο, με παράλληλη μελέτη της μορφολογίας, των οικοδομικών λεπτομερειών, της τυπολογίας και της πολεοδομικής του διάστασης.

Στο πλαίσιο αυτό, επιλέχτηκε ένα κτίριο τραπεζής επί των οδών Πανεπιστημίου και Πεσματζόγλου. Πρόκειται για το κτίριο της Λαϊκής Τραπέζης που κατασκευάστηκε στο κέντρο της Αθήνας του μεσοπολέμου και μαρτυρά τις τάσεις της εποχής για την αρχιτεκτονική των επίσημων κτιρίων.

Η περίοδος του μεσοπολέμου υπήρξε μια μεταβατική εποχή που έφερε εξελίξεις και στον τομέα της αρχιτεκτονικής. Οι αρχιτέκτονες του μεσοπολέμου δέχονταν πολλαπλές επιρροές και ακροβατούσαν στο μεταίχμιο κλασικισμού και μοντερνισμού.

Στο πλαίσιο αυτό, το κτίριο αρχικά προσεγγίζεται με βάση τα ιστορικά στοιχεία. Επιδιώκεται να αναλυθεί το ιστορικό πλαίσιο που ουσιαστικά καθόρισε την συγκεκριμένη περίοδο. Η εξέταση των κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών συνθηκών που επικρατούσαν συνεισφέρει στην βαθύτερη προσέγγιση και ερμηνεία του έργου καθώς η αρχιτεκτονική έκφραση καθορίζεται από τις εξελίξεις στους παραπάνω τομείς.

Επιπλέον κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική η μελέτη του αρχιτεκτονικού αποθέματος της εποχής τόσο στην Ελλάδα όσο και στον διεθνή χώρο. Με αυτό τον τρόπο, αναγνωρίζονται οι τάσεις της εποχής και τα στοιχεία που ορίζουν κάθε νεωτερικότητα και μεταβατική φάση. Για αυτό το λόγο, προσεγγίζονται σε ένα γενικότερο επίπεδο οι εξελίξεις στον διεθνή χώρο και στη συνέχεια πιο ειδικά η πορεία που ακολουθείται στην Ελλάδα.

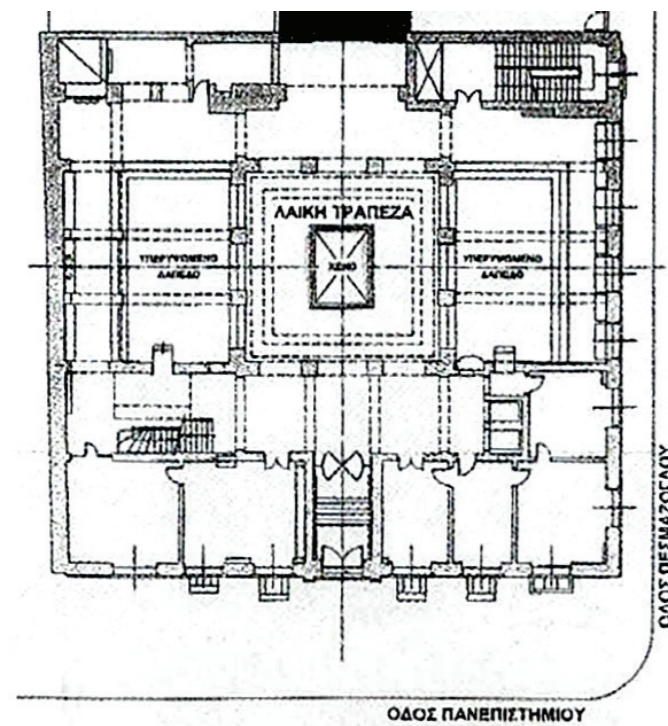
Αυτή η ανάλυση του υποβάθρου και των γενικότερων συνθηκών κρίνεται απαραίτητη για την βαθύτερη κατανόηση του έργου.

Έχοντας αναλύσει ιστοριογραφικά την περίοδο στην οποία δημιουργήθηκε το κτίριο μελέτης, προσεγγίζεται το κτίριο με στόχο την μελέτη της πολεοδομικής, της μορφολογικής και της κατασκευαστικής του διάστασης.

Έτσι, αρχικά προσεγγίζεται πολεοδομικά το κέντρο της Αθήνας και εντοπίζεται το συγκεκριμένο σημείο όπου εντάσσεται το κτίριο μελέτης. Η φάση αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς βοηθά στην κατανόηση του περιβάλλοντος μέσα στο οποίο εντάσσεται το κτίριο. Το κτίριο ουσιαστικά συνδιαλέγεται με το γειτονικό περιβάλλον και ο αρχιτέκτονας από τη μεριά του, κατά τη φάση σχεδιασμού επηρεάζεται από το υπόβαθρο που δημιουργούν τα γειτνιάζοντα κτίρια.

Η επόμενη φάση της εργασίας περιλαμβάνει την αποτύπωση του κτιρίου. Στόχος αυτής της φάσης, εκτός από την εξοικείωση με την διαδικασία αποτύπωσης ενός τόσο ιδιαίτερου κτιρίου, είναι η βαθύτερη κατανόηση των συνθετικών αρχών του κτιρίου που καθορίζουν τόσο την μορφολογία όσο και την κατασκευή του. Έτσι, προκύπτουν τα σχέδια αποτύπωσης του κτιρίου που στην επόμενη φάση προσφέρονται ως υπόβαθρο για περαιτέρω μορφολογική, οικοδομική και τυπολογική ανάλυση και εξαγωγή των τελικών παρατηρήσεων και συμπερασμάτων.

Κάτοψη κτιρίου μελέτης.

Η λήξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου (11 Νοεμβρίου 1918), σήμανε την έναρξη της περιόδου του Μεσοπολέμου, η οποία διήρκεσε έως το ξέσπασμα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου (1η Σεπτεμβρίου 1939). Το διάστημα αυτό κυριαρχούσε το ζήτημα της διασφάλισης της ειρήνης.

Πρόκειται για μια περίοδο κατά την οποία η Ευρώπη κλήθηκε να αντιμετωπίσει τις καταστροφές του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Στην Νότια Αμερική και κυρίως κατά την διάρκεια του πρώτου μισού του μεσοπολέμου σημειώθηκε εξαιρετική οικονομική άνθηση. Η κατάσταση αυτή ανατράπηκε δραματικά με την οικονομική κρίση του 1919 που συγκλόνισε σε παγκόσμιο επίπεδο.

Την περίοδο αυτή σε πολλά κράτη επικράτησαν φασιστικά καθεστώτα, όπως οι Ναζί στην Γερμανία και ο Μουσολίνι στην Ιταλία.

Για την πρόληψη και τον αποπλισμό ενός επόμενου παγκοσμίου πολέμου, συστήθηκε ένα διεθνές φόρουμ κρατών, η Κοινωνία των Εθνών. Το όργανο αυτό αναμφισβήτητα υπήρξε σταθμός στην εξέλιξη των διεθνών σχέσεων και υπήρξε ο πρόδρομος του Ο.Η.Ε. Παρόλα αυτά όμως, δεν κατάφερε να ασκήσει έλεγχο στις Μεγάλες Δυνάμεις και διαλύθηκε μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο καθώς είχε αποτύχει στον πρωταρχικό του στόχο.

Στον διεθνή χώρο οι ζυμώσεις είναι έντονες και οι εξελίξεις στην τέχνη και την αρχιτεκτονική επαναστατικές. Κινήματα πρωτοπορίας στις εικαστικές τέχνες και στην αρχιτεκτονική θέτουν συνεχώς νέους προβληματισμούς και διαμορφώνουν μια καινούρια ιδεολογία, τόσο στον Ευρωπαϊκό χώρο, όσο και στα Βαλκάνια, στη Ρωσία και στις Η.Π.Α. Κερδίζουν συνεχώς έδαφος οι μεγάλες σχολές, που προωθούν ένα νέο τρόπο σκέψης και δράσης, μια νέα και πρωτοποριακή νοοτροπία, σε συνδυασμό με τη βιομηχανική επανάσταση και την εισαγωγή νέων δομικών υλικών.

Δύο είναι κυρίως τα βασικά χαρακτηριστικά διαμόρφωσης των νέων τάσεων: α) η οργανική ένωση των τεχνών στην παραγωγή του «αντικειμένου», με εξάρχουσα την αρχιτεκτονική, μέσω της οποίας εκφράζεται «ο νέος τρόπος ζωής» που απαιτούν οι καιροί, και β) η κατάργηση των ιστορικών ρυθμών και της ακαδημαϊκής νοοτροπίας στην αρχιτεκτονική σύνθεση. Μανιφέστα,

Εργαζόμενες γυναίκες του Μεσοπολέμου: δακτυλογράφος και τηλεφωνήτρια.

Δεκαετία του 1920, αυτοκίνητο, το νέο οικογενειακό απόκτημα.

Προσφυγική 'πολυκατοικία'
στην Αθήνα του 1920.

Συλλαλητήριο για την
ελευθερία του Τύπου, 1925.

Αναγγελία χορού
δημοσίων υπαλλήλων
σε τοίχο του θεάτρου
Ολυμπία.

προγράμματα, εκθέσεις, κείμενα και κυρίως συγκεκριμένα έργα κατακλύζουν την Ευρώπη των αρχών του 1900, διαμορφώνοντας και ένα συγκεκριμένο κλίμα. Σε λίγο όλοι θα μιλούν και θα αναζητούν το «μοντέρνο».

Η περίοδος του Μεσοπολέμου άρχισε για την Ελλάδα αργότερα από ό,τι για την υπόλοιπη Ευρώπη, εξαιτίας του Ελληνοτουρκικού πολέμου του 1919-22. Αναπόφευκτα, καθώς μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή η χώρα δεν προσανατολιζόταν πια στην προσάρτηση νέων εδαφών, ως κύριες επιλογές της αναδύονταν αφενός η προστασία της εδαφικής ακεραιότητάς της (και ιδίως των μακεδονικών και θρακικών της εδαφών, επί των οποίων υπήρχαν διεκδικήσεις γειτονικών χωρών), και αφετέρου η οικονομική της ανάπτυξη.

Στην περίοδο αυτή έγιναν μεγάλα βήματα για τον οικονομικό και κοινωνικό εκσυγχρονισμό της χώρας. Παράλληλα, η Ελλάδα κλήθηκε να αντιμετωπίσει τις συνέπειες της Μικρασιατικής καταστροφής. Μια καταστροφή που στοίχησε τη ζωή δεκάδων χιλιάδων στρατιωτών και αμάχων, και οδήγησε στο προσφυγικό κύμα αμάχων από τη Μικρά Ασία, αλλά και από όλη την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Προέκυψε δηλαδή, ένα τεράστιο πολιτικό, οικονομικό και πάνω από όλα κοινωνικό πρόβλημα.

Το κράτος βρέθηκε αντιμέτωπο με το θέμα της κοινωνικής και χωρικής ένταξης ενός εκατομμυρίου ανθρώπων. Δημιουργήθηκε, λοιπόν, επιτακτική ανάγκη για νέες υποδομές και το κράτος ουσιαστικά έδωσε ώθηση στον τομέα της αρχιτεκτονικής και των κατασκευών με τα προγράμματα κατοικιών που προώθησε. Σε αυτό το πλαίσιο, οι νέες ιδέες που πρέσβευε το κίνημα του μοντερνισμού βρήκαν πρόσφορο έδαφος καθώς απαντούσαν ικανοποιητικά σε ζητήματα μέγιστης αξιοποίησης και οικονομίας χώρου, ταχύτητας κατασκευής κτλ. Άρχισαν, λοιπόν, να εμφανίζονται οι πρώτες μοντερνιστικές τάσεις που σήμαναν την έναρξη της μετάβασης της αρχιτεκτονικής του Μεσοπολέμου.

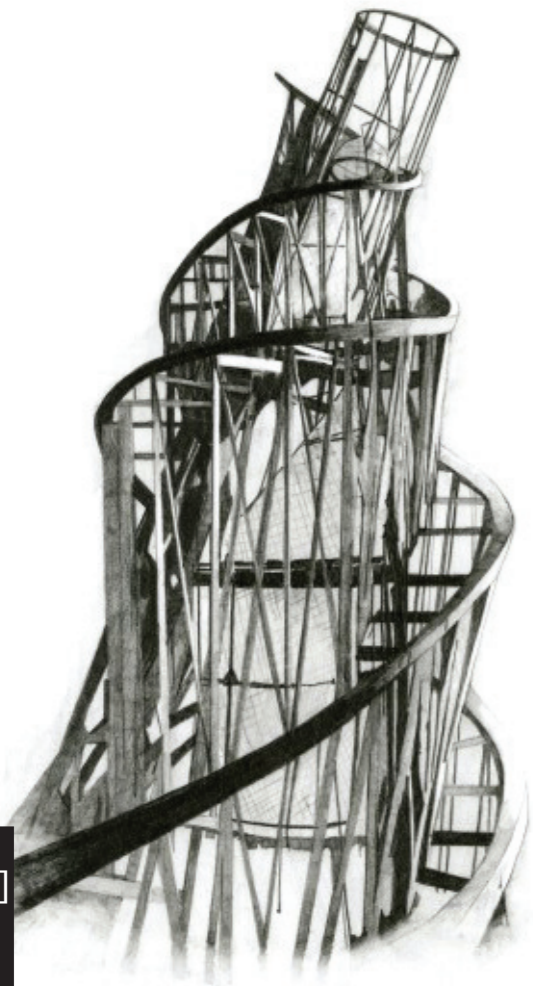
Η πορεία της αρχιτεκτονικής υπέστη μια βαθιά τομή με τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Η τομή αυτή δεν αφορούσε τόσο τις μορφές και τις ιδέες που ήδη είχαν αρχίσει να διαφοροποιούνται, αλλά την συνειδητοποίηση της ανάγκης για μια καθολική αλλαγή και ανανέωση του κόσμου. Ανάγκη για δημιουργία ενός νέου κόσμου και κυρίως ανάγκη για απάντηση των τεράστιων αναγκών για κατοικίες, διάφορα άλλα κτίρια κτλ.

Στο πλαίσιο αυτό, τα νέα υλικά και οι σύγχρονες μέθοδοι κατασκευής που είχαν εμφανιστεί σκιαγραφούσαν νέες κατευθύνσεις και ευνοούσαν την διαμόρφωση νέων ιδεολογιών. Είναι μια περίοδος γεμάτη δυναμισμό και αντιθέσεις κατά την οποία εμφανίζεται το κίνημα της Μοντέρνας Αρχιτεκτονικής αλλά και της Σοβιετικής Επαναστατικής Αρχιτεκτονικής. Δημιουργείται έτσι ένα δίπολο αρχιτεκτονικών κατευθύνσεων.

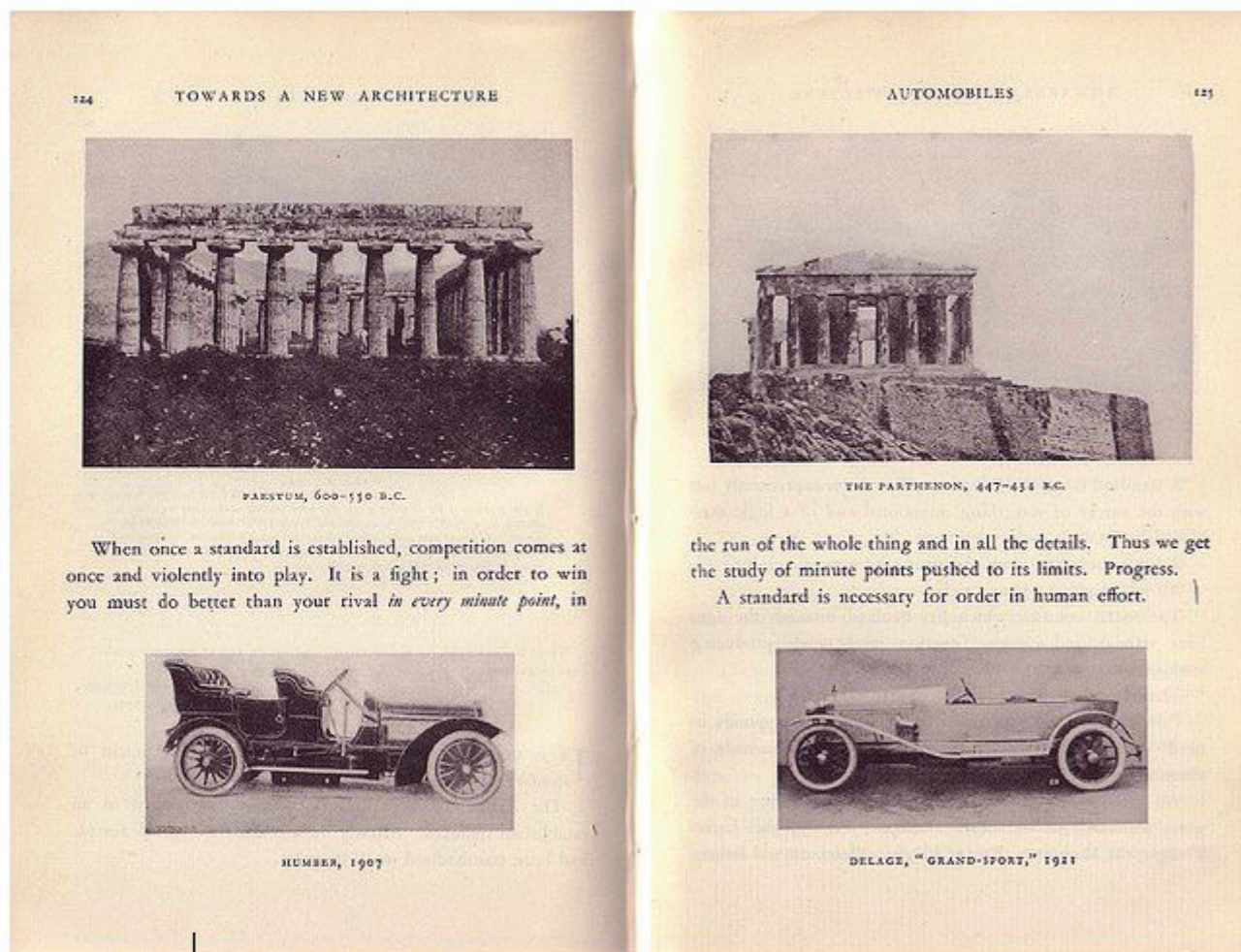
Τα αρχιτεκτονικά δείγματα του Μοντέρνου κινήματος μαρτυρούν την προσπάθεια να απελευθερωθεί ο άνθρωπος από τα εκλεκτιστικιστικά και ιστορικά μοτίβα, και να οικοδομήσει ένα νέο κόσμο που κάνει χρήση των μηχανών.

Τα εργοστάσια, τα σιλό, τα αυτοκίνητα, τα αεροπλάνα κτλ. γίνονται φορείς επικοινωνίας της νέας αισθητικής και ουσιαστικά αποτελούν το «αντικείμενο του πόθου» της νέας εποχής.

Στο πλαίσιο αυτό, η Σοβιετική Αρχιτεκτονική απορρίπτει ολοκληρωτικά την ιστορικιστική και εκλεκτιστική μορφολογία. Χαρακτηριστικά ο πύργος του Tatlin αποτελεί σύμβολο για τις νέες ιδέες που πρέσβευε η Σοβιετική Αρχιτεκτονική. Πρόκειται για ένα μνημείο που σχεδιάστηκε για την Τρίτη Κομμουνιστική Διεθνή το 1920 αλλά δεν κατασκευάστηκε ποτέ. Η πρόταση αφορούσε μια γιγαντιαία μεταλλική σπείρα που θα εγκιβώτιζε ένα κύβο, μια πυραμίδα και ένα κύλινδρο. Η δυναμική σπειροειδής κίνηση συμβόλιζε την εξέλιξη και το επαναστατικό μέλλον της κομμουνιστικής κοινωνίας. Ο δυναμισμός και η πρόοδος έχουν ως σημείο αναφοράς τη μηχανή και δεν θέλουν καμία σχέση με το αμαρτωλό παρελθόν και την παράδοση.

Πύργος Tatlin

Απόσπασμα από το βιβλίο του Le Corbusier 'Vers une architecture'.

Στον αντίποδα της Σοβιετικής Αρχιτεκτονικής βρίσκεται το Μοντέρνο κίνημα που αναπτύσσεται στις κοινωνίες με κεφαλαιοκρατικό σύστημα. Ο Le Corbusier, ένας από τους σημαντικότερους αρχιτέκτονες του μοντερνιστικού κινήματος, συντάσσει το μανιφέστο 'Vers une architecture' όπου παραλληλίζει σχέδια και φωτογραφίες αεροπλάνων, αυτοκινήτων κτλ. με έργα αρχαίας ελληνικής αρχιτεκτονικής όπως ο Παρθενώνας. Υπογραμμίζει με τον τρόπο αυτό μια ιδεολογική γραμμή που δεν επιδιώκει ρήξη με το παρελθόν και την πολιτιστική κληρονομιά. Αντίθετα εμπνέεται από αυτή σε μια εξελικτική διαδικασία κατά την οποία μπορεί να αποφευχθεί η επανάσταση. Κύριο στοιχείο του Μοντερνισμού υπήρξε ο φονξιοναλισμός που προέκυψε από την ανάγκη για εξυπηρέτηση των λειτουργικών απαιτήσεων.

Παράλληλα με την εμφάνιση της Σοβιετικής Επαναστατικής Αρχιτεκτονικής αλλά και του Μοντέρνου Κινήματος, την περίοδο του Μεσοπολέμου αναβιώνει το κίνημα του Ιστορισμού - Κλασικισμού. Με άξονα την επιλογή μιας γνωστής και καθιερωμένης γλώσσας αρχιτεκτονικής έκφρασης, που να γίνεται κατανοητή από την ευρύτερη μάζα και ταυτόχρονα να αποτελεί σύνδεση με το καταξιωμένο πολιτιστικό παρελθόν, δημιουργείται μια νέα παραλλαγή του Κλασικισμού στην Ευρώπη που κυρίως ακολουθείται από την κρατική εξουσία. Η αρχιτεκτονική σε αυτή την περίπτωση χρησιμοποιείται έντονα ως σύμβολο και ως μέσω εξάπλωσης διαφήμισης και προπαγάνδας.

Στο πλαίσιο αυτό, ο κλασικισμός αποτελεί την καλύτερη επιλογή για την αρχιτεκτονική και των ολοκληρωτικών καθεστώτων. Έτσι, κάνει την εμφάνισή της η αρχιτεκτονική των δικτατοριών ντυμένη με αρχαίες κολόνες, αετώματα και ελληνορωμαϊκή μνημειακότητα.

Οι αρχιτέκτονες που δημιούργησαν την κλασικιστική αυτή μορφολογία υπήρξαν στρατευμένοι στην πολιτική εξουσία και στέκονταν στον αντίποδα του Μοντερνισμού. Δεν αναγνώριζαν ότι ο αρχιτεκτονικός σχεδιασμός πρέπει να ξεκινά από τις λειτουργικές ανάγκες του κτιρίου και να πραγματοποιείται με τα σύγχρονα υλικά. Η αληθινή αρχιτεκτονική για εκείνους ήταν η αρχιτεκτονική της μνημειακότητας με τις ευγενείς και καταξιωμένες μορφές της κλασικής Ελλάδας, της Ρώμης και της Αναγέννησης.

Κτίριο Ακαδημίας Αθηνών.
Αρχιτέκτονας: Θεόφιλος
Χάνσεν.

Το φαινόμενο του κλασικισμού φυσικά δεν προσέγγισε ποτέ το αρχιτεκτονικό επίπεδο του Κλασικού. Η προσπάθεια να επιλυθούν τα αρχιτεκτονικά προβλήματα με επανάληψη της ιστορίας δεν στέφθηκε με επιτυχία και το επίπεδο του κλασικού προτύπου δεν προσεγγίστηκε ούτε αρχιτεκτονικά ούτε καλλιτεχνικά.

Σε αυτή την αδιαμφισβήτητη υπεροχή της Κλασικής αρχιτεκτονικής έναντι στην Κλασικιστική πρέπει να σημειωθεί η διαφοροποίηση του επιπέδου του ελληνικού κλασικισμού. Τα δείγματα του Κλασικισμού στον Ελλαδικό χώρο σαφώς υπερέχουν από τα ανάλογα σε τεχνοτροπία ξένα μνημεία. Το ελληνικό τοπίο και κυρίως η Αθήνα με την αρχιτεκτονική κληρονομιά της αρχαιότητας, καθόρισαν την προσαρμογή των όγκων των κλασικιστικών κτιρίων. Τα νέα κτίρια σε μεγάλο βαθμό, εναρμονίστηκαν στον αστικό χώρο και δημιούργησαν μια διαλεκτική σχέση με τα αρχαία μνημεία. Κορυφαίο αρχιτεκτονικό σύνολο αυτής της ποιότητας είναι η «αθηναϊκή τριλογία» με το κτίριο της Ακαδημίας Αθηνών που θεωρείται από πολλούς το ωραιότερο νεοκλασικό κτίριο παγκοσμίως.

Προσέγγιση αρχιτεκτονικής Μεσοπολέμου στον Ελλαδικό χώρο.

[20]

Οι εξελίξεις που σημαδεύουν την εποχή του Μεσοπολέμου καθορίζουν και την πορεία της αρχιτεκτονικής στην Αθήνα. Προοδευτικά, αρχίζουν να δημιουργούνται νέες τάσεις και να μεταλλάσσονται παλαιές απόψεις, τείνοντας να διαμορφώσουν νέα αρχιτεκτονική γλώσσα, ικανή να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής. Η κληρονομιά όμως του Νεοκλασικισμού δεν φαίνεται να επηρεάζει αποφασιστικά αυτές τις εξελίξεις. Οι πρώτοι αρχιτέκτονες που δραστηριοποιούνται στην Αθήνα εκείνη την περίοδο, είτε έχουν διαμορφώσει την παιδεία τους στις Αρχιτεκτονικές Σχολές της Κεντρικής Ευρώπης είτε είναι απόφοιτοι της Σχολής Πολιτικών Μηχανικών του Ε.Μ. Πολυτεχνείου, καθώς η Σχολή Αρχιτεκτόνων ιδρύεται μόλις το 1917.

Στην Ελλάδα, η εισαγωγή της νέας αντιμετώπισης της εικόνας του κτιστού χώρου πραγματοποιείται με αργούς ρυθμούς, μέσα από μια αφαιρετική διαδικασία στις μορφολογικές επιλογές και στις αισθητικές προτιμήσεις, οι οποίες αρχίζουν να γίνονται μια καινούρια μόδα για την αρχιτεκτονική της πρωτεύουσας. Εκείνη την εποχή, οι αρχιτεκτονικές σχολές της Ευρώπης εξακολουθούν να παραμένουν δέσμιες του ακαδημαϊσμού και του συντηρητισμού. Αυτό καθιστά ιδιαίτερα δύσκολη τη δουλειά των πρώτων αρχιτεκτόνων – δημιουργών της περιόδου, που δεν μπορούν να απαλλαγούν εύκολα από τη «σιγουριά» που δίνει στα έργα τους η χρήση των ρυθμών και των συνταγών, που έχουν δοκιμαστεί στις αρχιτεκτονικές συνθέσεις και τις οποίες διδάσκονται εκείνη την εποχή στις αρχιτεκτονικές σχολές της Ευρώπης. Όλα τα παραπάνω συμπίπτουν χρονικά και με τις ήδη διαμορφωμένες βασικές προτιμήσεις της αστικής τάξης αλλά και

[21]

των κυβερνήσεων οι οποίες θέλουν να μετατρέψουν την Αθήνα σε μικρό Παρίσι ή περίπου κάτι τέτοιο. Από την άλλη πλευρά, υπάρχει η μεγάλη αρχιτεκτονική παράδοση της Ελλάδας, η οποία δεν αφήνει ασυγκίνητους τους έλληνες αρχιτέκτονες εκείνης της εποχής, με επακόλουθο ζητούμενο το ζήτημα της «ελληνικότητας» στις δημιουργίες τους. Γίνεται λοιπόν σαφές ότι η πορεία από μια ακαδημαϊκού τύπου αρχιτεκτονική εκλεκτικιστικού γούστου προς τη μοντέρνα ρασιοναλιστική άποψη στη σύνθεση και στο μορφοπλαστικό αποτέλεσμα είναι μακρά αλλά συγχρόνως και γοητευτική για τον μελετητή αυτής ακριβώς της «μετάβασης». Η βιομηχανική Επανάσταση, τα νέα υλικά, αλλά κυρίως οι σύγχρονες απαιτήσεις θα επιβάλουν και μια νέα αρχιτεκτονική, η οποία στην Ελλάδα και κυρίως στην Αθήνα θα φθάσει στο απόγειό της κατά τη δεκαετία του 1930.

Εκείνος που πρώτος μελέτησε και δημοσίευσε τα αρχιτεκτονικά τεκταινόμενα της νεότερης Αθήνας, είναι ο αρχιτέκτων-ερευνητής Κώστας Η. Μπίρης. Στο βιβλίο του *Αι Αθήναι από τον 19ο εις τον 20ο αιώνα*, που πρωτοκυκλοφόρησε το 1966, ταξινομήσε και κριτικά αποτόλμησε την καταγραφή ενός υλικού σημαντικότητας, βασισμένου στο προσωπικό του αρχείο και μεράκι. Σε αυτό το βιβλίο σημειώνει μεταξύ άλλων: «Κατά τα τέλη του αιώνας, ενώ ύστερα από εξήντα και πλέον ετών οικοδόμησιν, η πόλις ενεφανίζετο με την ενιαίαν αυτήν ρυθμολογικήν φυσιογνωμίαν, αι σποραδικαί εως τότε εξαιρέσεις νεωτεριστικῶν τάσεων καθίσταντο συχνότεραι. Ο Εκλεκτικισμός άφηνε πλέον την λατρείαν των παλαιῶν κλασικῶν ρυθμῶν και εστρέφετο προς μεταγενέστερους και δευτερεύοντας, οι οποίοι εν τούτοις ήσαν περισσότερον εύπλαστοι και προσαρμόσιμοι εις το πνεύμα της νέας εποχής.»

Στο κείμενο αυτό ο Μπίρης αναφέρει δευτερεύοντες ρυθμούς, οι οποίοι όμως είναι περισσότερο «εύπλαστοι» και «προσαρμόσιμοι στο πνεύμα της εποχής». Αυτό το πνεύμα της εποχής είναι που καθιερώνεται από την κυρίαρχη μεσοαστική τάξη των επαγγελματιῶν και των επιστημόνων. Αυτοί είναι που και θα προωθήσουν και θα γίνουν οι καλύτεροι πελάτες των αρχιτεκτόνων της αθηναϊκής μετάβασης.

Όλα αυτά, όταν στην Ελλάδα το μπετόν έχει αρχίσει να χρησιμοποιείται από το 1911.

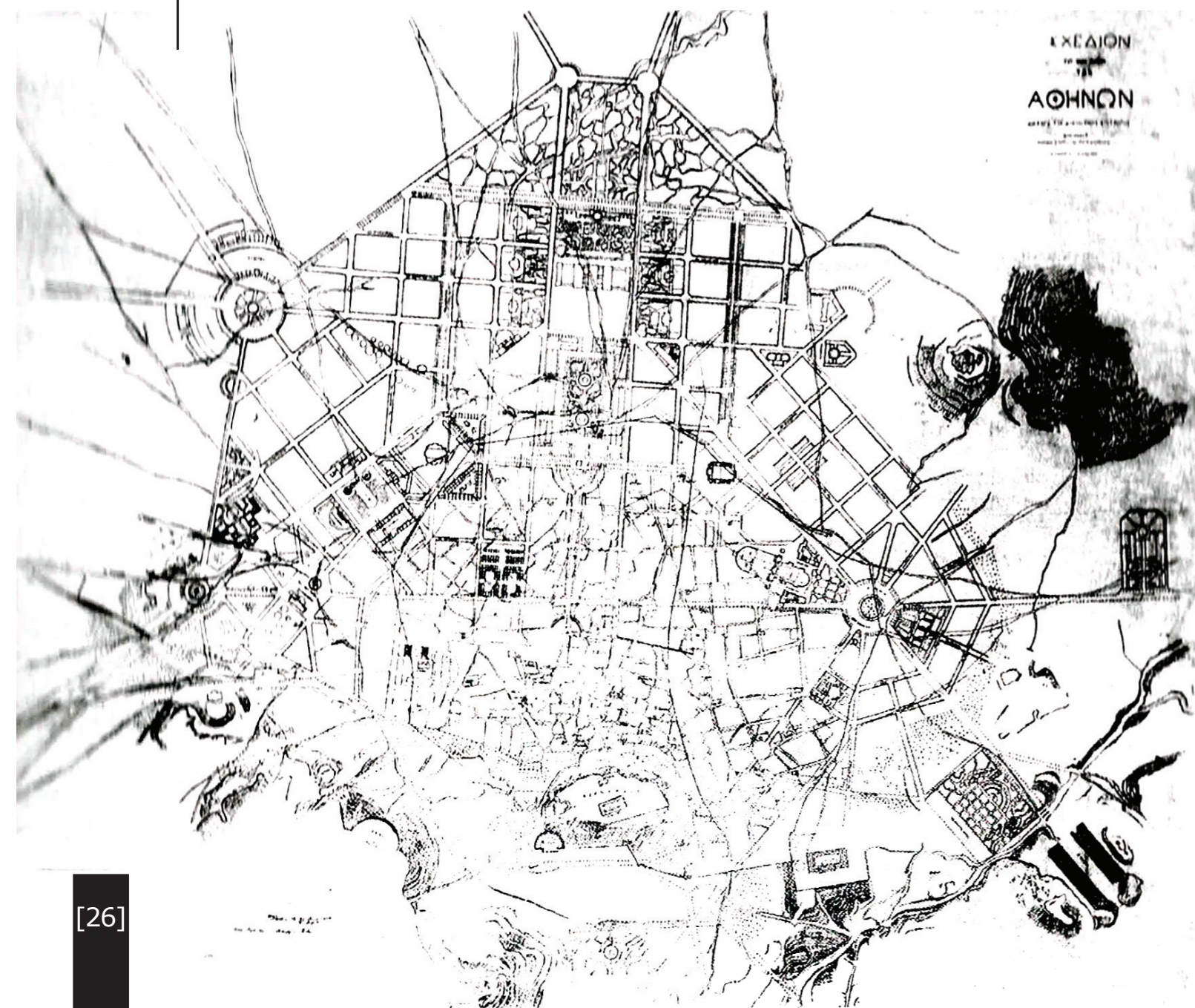
Το κυρίαρχο στοιχείο που χαρακτηρίζει το αρχιτεκτονικό κλίμα της εποχής, είναι εκείνο της αμφιταλάντευσης. Δεν υπάρχει αποφασιστικότητα στις τελικές επιλογές, προκειμένου να καθιερωθεί αυτή η νέα και ταυτόχρονα ελληνική αρχιτεκτονική.

Στ. Κλεάνθης και Ε. Σάουμπερτ,
Σχέδιον Αθηνών.

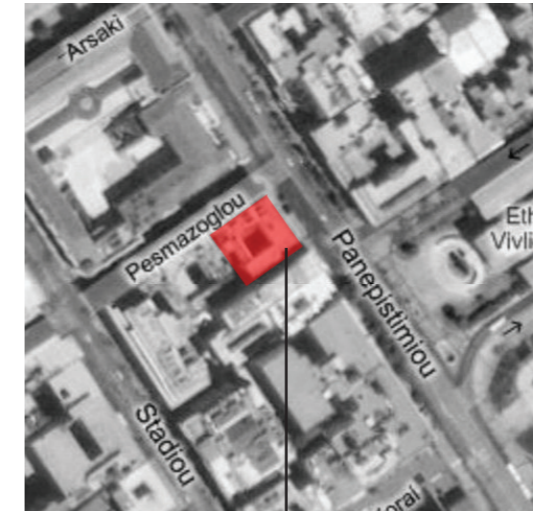
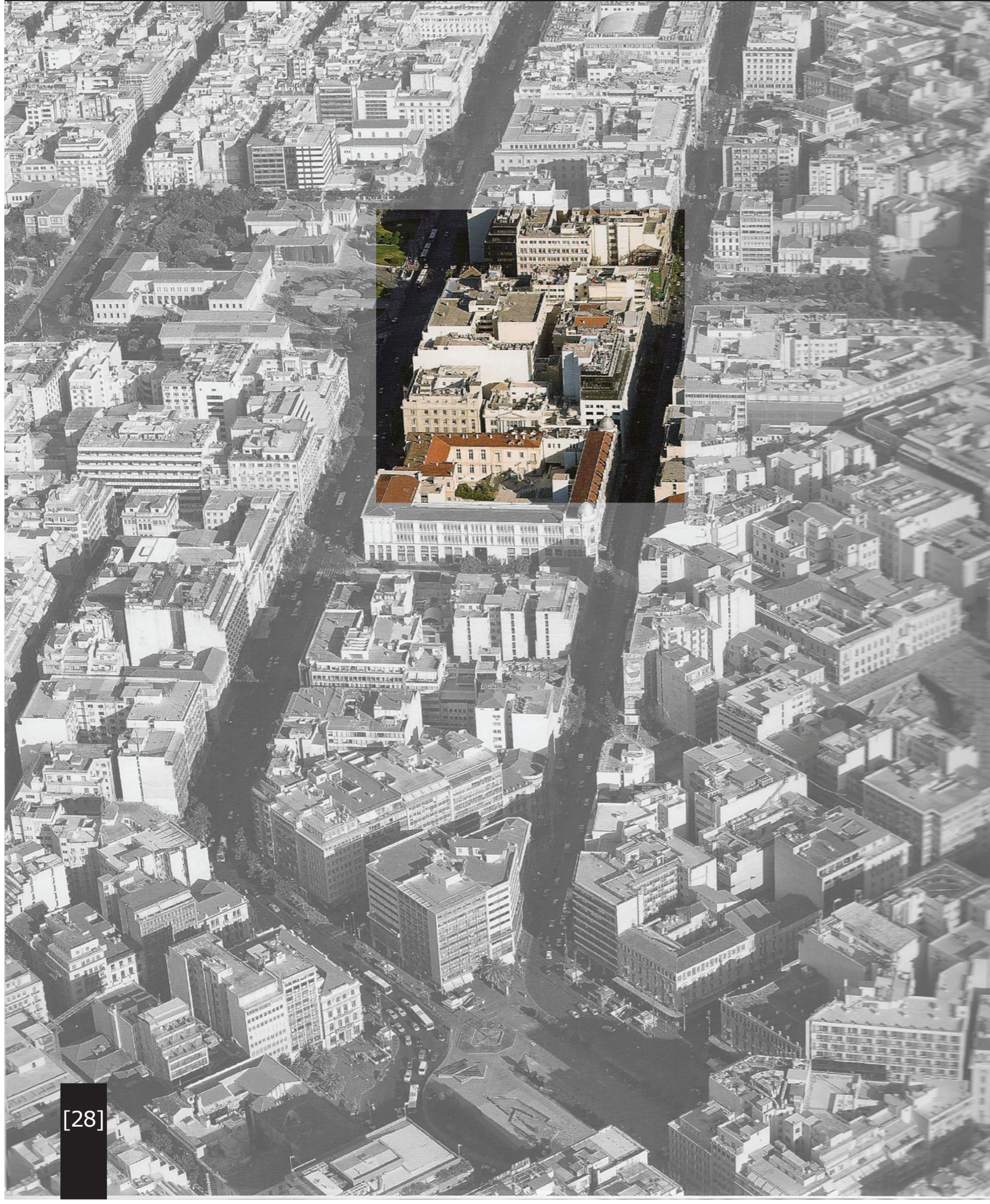
Στην πρώτη εικόνα που έχουμε για την Αθήνα, η πόλη αρχίζει να βγαίνει από τη δίνη του πολέμου και της καταστροφής που συνόδεψαν την Επανάσταση του 1821. Την περίοδο αυτή (Οκτώβριος του 1834) δημοσιεύεται το Διάταγμα για την μεταφορά της πρωτεύουσας του νεοσύστατου ελληνικού κράτους από το Ναύπλιο στην Αθήνα. Η Αθήνα τότε επικράτησε κυρίως λόγω του ένδοξου παρελθόντος της όμως στην ουσία ήταν ένας μικρός οικισμός.

Δύο νέοι αρχιτέκτονες ανέλαβαν να προετοιμάσουν το έδαφος για τη μεταφορά. Έτσι, ο Σταμάτης Κλεάνθης και ο Εδουάρδος Σάουμπερτ δημιούργησαν το Σχέδιο Αθηνών που στην πράξη τροποποιήθηκε και παραμορφώθηκε. Παρόλα αυτά, το ίχνος αυτού του σχεδίου διατηρείται ως σήμερα με τις βασικές χαράξεις των αξόνων κυκλοφορίας του κέντρου της Αθήνας που σχηματίζουν το γνωστό τρίγωνο.

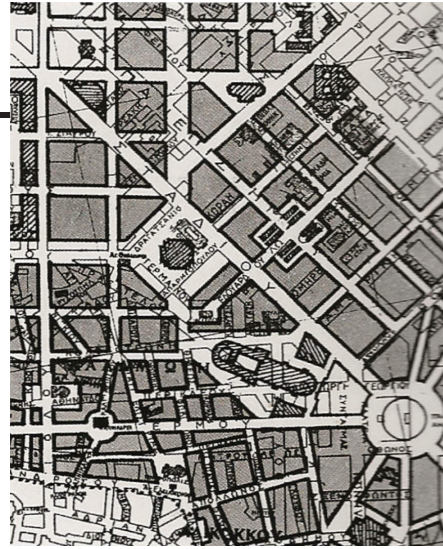
Εντοπισμός εξεταζόμενου κτιρίου στην ευρύτερη περιοχή

Οικοδομικό τετράγωνο 19.

Μέσα στο αστικό κέντρο της Αθήνας εντοπίζεται το Οικοδομικό Τετράγωνο 19 που περικλείεται από την Πανεπιστημίου, την Πεσματζόγλου, τη Σταδίου και τη Στοά Νικολούδη. Πρόκειται για ένα σημείο που τοποθετείται στον άξονα του διπόλου Ομόνοια-Σύνταγμα ενώ παράλληλα διεισδύει από τη μια μεριά στην παλιά αγορά της πόλης και από την άλλη στο Κολωνάκι. Σε αυτό το οικοδομικό τετράγωνο εντάσσεται μια συνεχόμενη σειρά από κεντρικές κτιριακές εγκαταστάσεις που ανήκουν στην Alpha Bank. Η κοινή ιδιοκτησία των κτιρίων του τετραγώνου 19 είναι σχετικά πρόσφατη και προέκυψε το 1999 με την αγορά των κτιρίων της Ιονικής και της Λαϊκής Τραπέζης από την Alpha Bank. Έτσι, το κάθε κτίσμα έχει τη δική του ιστορία.

Ανασκόπηση ιστορικής εξέλιξης εξεταζόμενου οικοδομικού τετραγώνου

Στ. Κλεάνθης και Ε. Σάουμπερτ,
Σχάδιον Αθηνών σχεδιασμένο
πάνω σε σύγχρονο χάρτη της
πόλης. Σύνολο και τμήματα του
χάρτη με λεπτομέρειες από την
περιοχή της οδού Σταδίου.

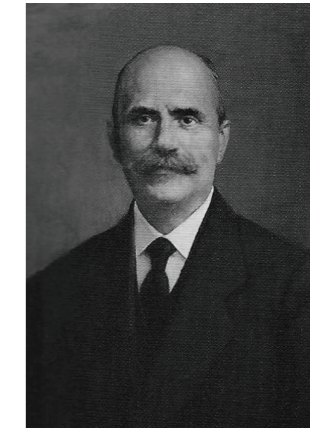
Την περίοδο της δημιουργίας του πολεοδομικού τριγώνου της Αθήνας, αρχίζει να σχηματίζεται το οικοδομικό τετράγωνο 19, στο οποίο εντάσσεται αργότερα το εξεταζόμενο κτίριο. Αχνοφαίνεται στο μέσο περίπου της απόστασης Ομόνοιας – Συντάγματος, και περιλαμβάνει μόλις έξι μικρές κατοικίες και ορισμένες μάντρες.

Λίγο αργότερα, την περίοδο 1868-73, στον τομέα της οικονομίας επήλθε ραγδαία τόνωση που εκφράστηκε και με την ίδρυση έντεκα νέων τραπεζών που προστέθηκαν στις αρχικές τρεις. Παράλληλα, το 1876 ιδρύεται το Χρηματιστήριο που γεωγραφικά τοποθετείται σε στοά της οδού Πεσματζόγλου. Την περίοδο αυτή, το κέντρο της πόλης γεμίζει με μέγαρα πλουσίων του εξωτερικού που παρατάσσονται στους κεντρικούς άξονες. Στο οικοδομικό τετράγωνο 19 υπάρχουν 3 κτίρια (2 τριώροφα και 1 διώροφο) με καταστήματα στο ισόγειο. Στη γωνία Πανεπιστημίου και Πεσματζόγλου τοποθετείται ένα ευμεγέθες επίμηκες κτίριο με μια αξονική προσθήκη καθ' ύψος που καταλήγει σε αέτωμα στην πρόσοψη της οδού Πεσματζόγλου. Αυτό με τη σειρά του θα αντικατασταθεί από το εξεταζόμενο κτίριο. Γενικά, το οικοδομικό τετράγωνο σε αυτή τη φάση παραμένει ακόμα ασχημάτιστο και σχετικά χαλαρό. Τα επόμενα χρόνια θα παρατηρηθεί άρση αυτής της χαλαρότητας με την αύξηση της πυκνότητας δόμησης και με την ρύθμιση του συνεχούς συστήματος δόμησης. Έτσι, σιγά σιγά, οι κήποι και τα ανοιχτά οικοδομικά τετράγωνα θα αντικατασταθούν από φωταγωγούς και στενά περάσματα.

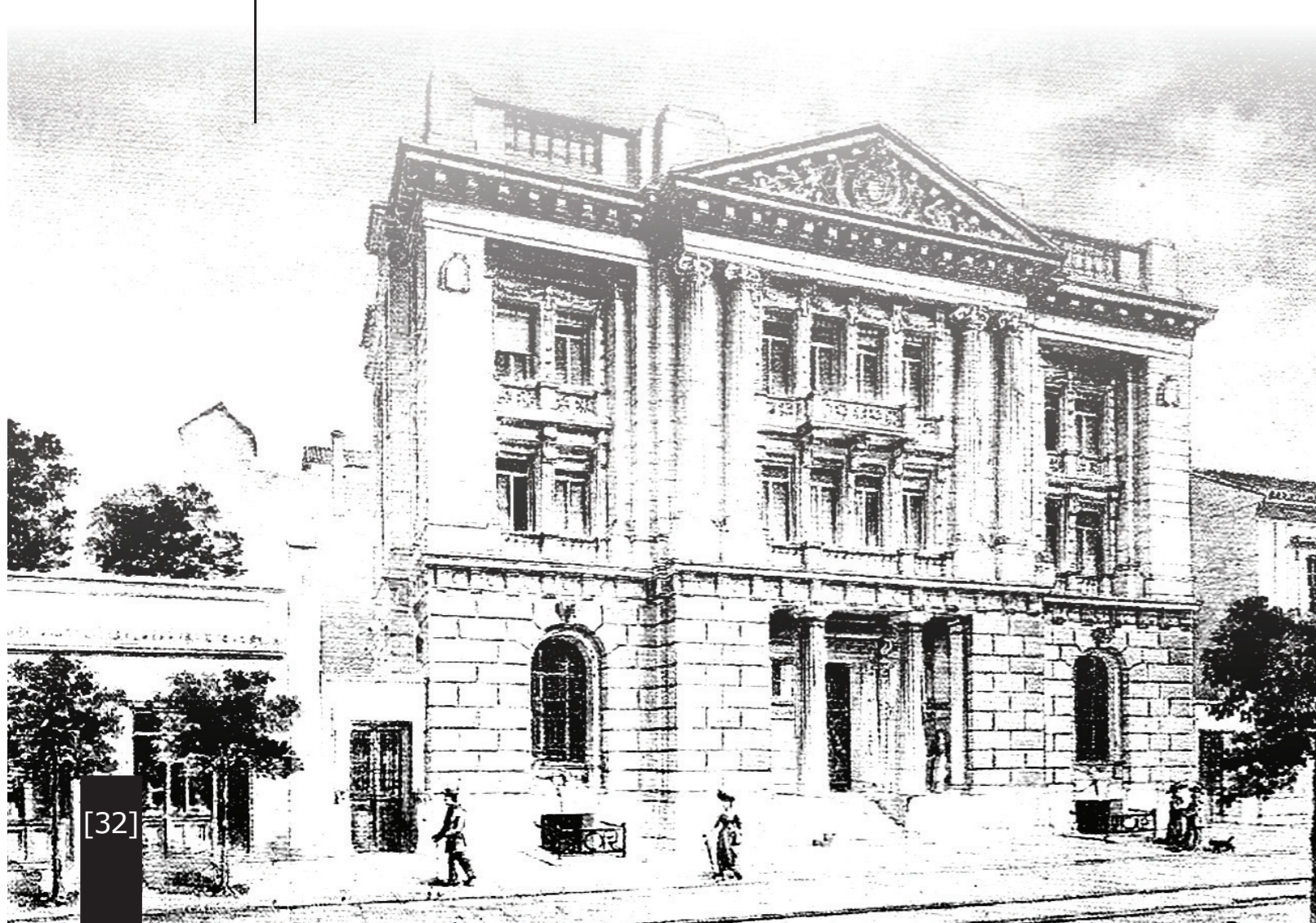
Διαφημιστική καταχώριση της Λαϊκής Τραπέζης στον πρώτο τηλεφωνικό κατάλογο της ΑΕΤΕ (1933).

Προτομή του Διονύσιου Λοβέρδου.

Γ. Ιακωβίδης, Ιωάννης Φ. Κωστόπουλος, λάδι σε μουσαμά, 1919.

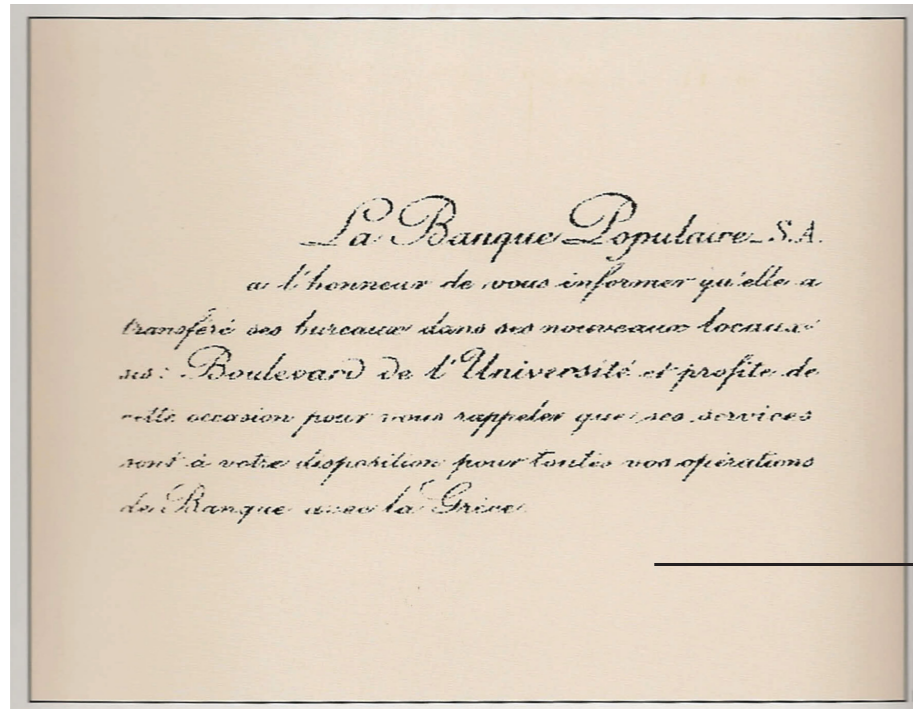
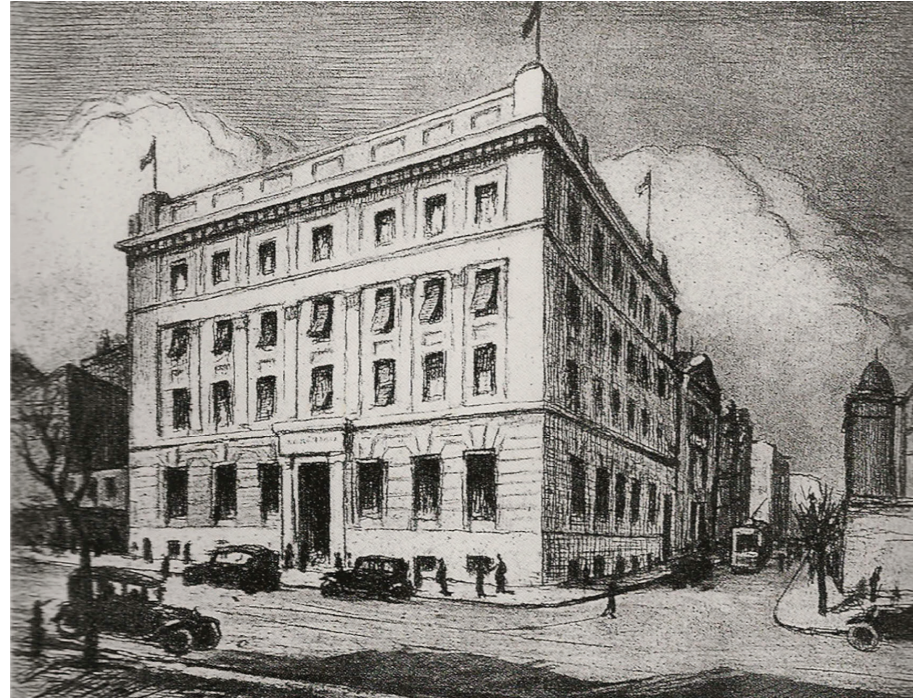

Κτίριο Ιονικής Τραπέζης στην οδό Πεσματζόγλου.

Με την έλευση του 20ου αιώνα ο τεχνολογικός εκσυγχρονισμός αλλάζει τον τρόπο ζωής στην πρωτεύουσα. Ηλεκτροδότηση, τηλέφωνα, αυτοκίνητα και έργα υποδομής εισάγουν τη νέα εποχή. Παράλληλα, το 1905, ξεκινά η ασφαλτόστρωση κεντρικών αθηναϊκών δρόμων μεταξύ των οποίων και η Πανεπιστημίου και η Σταδίου.

Παρεμβάλλοντας μερικές ιστορικές πληροφορίες από το χρηματοπιστωτικό τομέα, εστιάζουμε στην δημιουργία της Λαϊκής Τράπεζας που ξεκινά από την Καλαμάτα. Εκεί ο Ι.Φ. Κωστόπουλος άνοιξε κατάστημα υφασμάτων το 1885. Γρήγορα απέκτησε τον τίτλο του «πρύτανη των υφασματεμπόρων» και ιδιαίτερη θέση φερεγγυότητας στην Εθνική Τράπεζα. Ήδη από τότε αρχίζει να μετέχει στις ευνοϊκές για την εποχή δανειστικές δραστηριότητες με αποτέλεσμα να αποκτήσει ο οίκος του τραπεζικό τμήμα. Παράλληλα, με την υποστήριξη της Εθνικής Τράπεζας, το 1905 ιδρύεται η Λαϊκή Τράπεζα από τον Διονύσιο Λοβέρδο. Αρχικά απευθύνεται στα μικροαστικά κοινωνικά στρώματα ενώ λειτουργεί και ως ενεχυροδανειστήριο χάρη στα προνόμια που νομοθετικά εκχωρήθηκαν από την Εθνική Τράπεζα. Ανταποκριτής της Λαϊκής Τράπεζας στην Καλαμάτα ορίζεται ο Κωστόπουλος. Στο μεταξύ, το 1916, υπογράφεται εταιρικό για την Τράπεζα Ι.Φ. Κωστοπούλου. Λίγο αργότερα ιδρύεται η Τράπεζα Καλαμών με συμμετέχων τον Λοβέρδο και κατόπιν το 1918 ιδρύεται ως θυγατρική επενδύσεων της Λαϊκής Τράπεζας η Γενική Τράπεζα της Ελλάδος. Σε αυτή συμμετέχει και ο Δημήτριος Κωστόπουλος γιος του Ι.Φ.Κωστοπούλου. Πρόκειται γενικά για μια περίοδο που πρωταγωνιστεί ένα κύμα ιδρύσεως νέων τραπεζικών ιδρυμάτων, το οποίο θα επιταθεί με το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Με την απόφαση συγχώνευσης της Τράπεζας Καλαμών και του Τραπεζικού Γραφείου Ι.Φ.Κωστοπούλου γεννιέται η Τράπεζα Ελληνικής Εμπορικής Πίστεως που έχει έδρα πλέον στην πρωτεύουσα.

Επιστρέφοντας στην οικοδομική δραστηριότητα, το 1908 στη γωνία Πανεπιστημίου και Πεσματζόγλου χτίζεται ένα κτίριο της Λαϊκής Τράπεζας, έργο του αρχιτέκτονα Καραθανασόπουλου. Ενώ, το 1913 ολοκληρώνεται το κτίριο της Ιονικής Τράπεζας στην οδό Πεσματζόγλου, σχεδιασμένο από Άγγλο αρχιτέκτονα με συνεργάτη τον Αναστάσιο Μεταξά. Το κτίριο όπως το γνωρίζουμε και σήμερα διακρίνεται για την κλασικιστική μορφολογία του.

Το 1912 με τους νικηφόρους Βαλκανικούς Πολέμους, επικρατεί μια εθνική ανάταση και επιχειρούνται συστηματικές προσπάθειες εκσυγχρονισμού της Πρωτεύουσας. Η κυκλοφορία των αυτοκινήτων από το 1919 γίνεται όλο και πιο αισθητή.

Όμως, μετά την κατάρρευση του μετώπου της Μικράς Ασίας τον Αύγουστο του 1922 και την μαζική εισροή προσφύγων στην πόλη, η εικόνα της Αθήνας θα αλλάξει δραματικά. Οι δρόμοι γέμισαν με εκαταλελειμένα παιδιά και με ανήμπορους ενώ παρουσιάστηκε επιτακτική ανάγκη για νέα κτίρια. Επρόκειτο για μια βαθιά κοινωνική αλλαγή που χαρακτήρισε την περίοδο του Μεσοπολέμου. Η απότομη αύξηση του πληθυσμού δημιούργησε τεράστια οργανωτικά προβλήματα. Στόχος ήταν η καταπολέμηση της ανεργίας, η οικονομική ανόρθωση, τα δημόσια έργα και το προσφυγικό ζήτημα.

Σε πιο πρακτικό επίπεδο, τα ύψη των οικοδομών στο κέντρο αυξάνονταν συνεχώς. Η αυθαίρετη δόμηση ήταν ανεξέλεγκτη ενώ επίσης υπήρχε πρόβλημα μορφής πολλών κτιρίων. Παρ'όλα αυτά, σε αυτή την περίοδο κρίσης, στη γωνία Πανεπιστημίου 45 και Πεσματζόγλου 14 και σε επαφή με την παλαιότερη Ιονική Τράπεζα, παρατηρούμε μια σημαντική επέμβαση. Πρόκειται για το κτίριο της Λαϊκής Τράπεζας που κτίζεται το 1927 σε σχέδια του αρχιτέκτονα Αναστάσιου Μεταξά. Στη θέση αυτή όπως προαναφέρθηκε βρισκόταν ένα άλλο κτίριο της Λαϊκής Τράπεζας, του αρχιτέκτονα Καραθανασόπουλου.

Είναι φανερό ότι στο σημείο αυτό είχε εδραιωθεί μία ζώνη κτιρίων άμεσα συσχετισμένων με χρηματοπιστωτικές λειτουργίες.

Ενημερωτικό δίφυλλο στα γαλλικά για την μεταφορά των γραφείων της Λαϊκής τράπεζας στην οδό Πανεπιστημίου αρ.45, 1927.

Προσωπογραφία
Αναστασίου Μεταξά.

Ο Αναστάσιος Μεταξάς (Αθήνα 27 Φεβρουαρίου 1862 - 28 Ιανουαρίου 1937), ήταν έλληνας αρχιτεκτονας, σκοπευτής και δυο φορές ολυμπιονίκης.

Θεωρείται αντιπροσωπευτικός εκπρόσωπος της υστεροκλασσικής περιόδου με πληθώρα έργων κυρίως στην Αθήνα. Ο Σόλων Π. Κυδωνιάτης στο σύγγραμά του "Αθήναι - Παρελθόν και Μέλλον" αναφέρει ότι ο Μεταξάς έκανε ελεύθερες σπουδές στη Δρέσδη, την Καρλσρούη και το Παρίσι. Έπειτα, επέστρεψε στην Ελλάδα και εργάστηκε στην Αθήνα γεμίζοντας την πόλη με ελληνοπρεπή κτίρια στα οποία αποτυπώθηκε η τελευταία αναλαμπή του φθίνοντος Νεοκλασσικού ρυθμού.

Ήταν ο αρχιτέκτονας που σχεδίασε και κατασκεύασε το σκοπευτήριο της Καλλιθέας στο οποίο έγιναν τα αγωνίσματα της σκοποβολής στους Ολυμπιακούς αγώνες του 1896 και της Μεσολυμπιάδας του 1906. Ενόψει των Ολυμπιακών αγώνων του 1896, επιλέχτηκε από τον Γεώργιο Αβέρωφ για την αποκατάσταση του Παναθηναϊκού Σταδίου. Σχεδίασε επίσης την επέκταση του ανατολικού πτερού του Αρχαιολογικού Μουσείου Αθήνας. Σε δικά του αρχιτεκτονικά σχέδια επεκτάθηκαν ή αναμορφώθηκαν πολλά ιστορικά κτίρια στην Αθήνα, όπως το Μουσείο Μπενάκη, το σημερινό προεδρικό μέγαρο και άλλα.

Αντιπροσωπευτικά δείγματα του αρχιτεκτονικού «λεξιλογίου» του Μεταξά είναι η αξονική διάταξη των όγκων, οι κατακόρυφες παραστάδες καθόλο το ύψος των όψεων, καθώς και το αρκετά έντονα προεξέχον γείσο.

Αναστάσιος Μεταξάς

Έργα του Α. Μεταξά
στο κέντρο της Αθήνας:

Μέγαρο Χαροκόπου (Μουσείο Μπενάκη)

Μέγαρο Πάλλη (Public)

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο,
οδός Αμερικής

πρώην γραφεία ΟΤΕ, οδός Σταδίου

ДЕНСКО МЕРНО ПОЗИЦИЈА ЕЕТАЗОМЕНОВ КИПОВ

Αρχιτεκτονική Ανάλυση
(Παρατηρήσεις Μορφολογίας,
Τυπολογίας, Οικοδομικής)

Πρόσοψη Λαϊκής Τραπέζης.

Το κτίριο που μελετάται είναι το κτίριο της Λαϊκής Τραπέζης στη γωνία Πανεπιστημίου 45 και Πεσματζόγλου. Πρόκειται για ένα διατηρητέο κτίριο σύμφωνα με το διάταγμα του ΥΠΕΧΩΔΕ ΦΕΚ 503/7-10-1983. Κτισμένο το 1927, είναι μικτής κατασκευής σύμφωνα με τις επικρατούσες τεχνικές της εποχής. Είναι κτίριο πεντάωρο με δύο υπόγεια. Ο φέρων οργανισμός αποτελείται από πλάκες, δοκούς και εσωτερικά κατακόρυφα στοιχεία οπλισμένου σκυροδέματος και περιμετρικά από κατακόρυφα στοιχεία και πεσσούς λιθοδομής και αόπλου σκυροδέματος.

Η αρχιτεκτονική της Λαϊκής Τράπεζας χαρακτηρίζεται από κλασικιστικά στοιχεία που συνδέουν το κτίριο με τον κλασικισμό. Παράλληλα, όμως, υπάρχουν και στοιχεία νεωτεριστικά που σχετίζονται με την οικοδομική και καταδεικνύουν την μεταβατική φάση που χαρακτηρίζει το κτίριο και την εποχή γενικότερα.

Έτσι, η κλασικιστική μορφολογία δεν αλλάζει. Τόσο οι οικοδομικές λεπτομέρειες όσο και η διακόσμηση απαντούν στον κλασικισμό. Ο τρόπος κατασκευής όμως προσαρμόζεται σε νέα δεδομένα. Με φέροντα οργανισμό από οπλισμένο σκυρόδεμα, όπως κάθε σύγχρονο κτίριο της εποχής του, που όμως δεν προσφέρεται για περίτεχνη επεξεργασία, επιστρατεύονται το αρτιφισιέλ και επενδύσεις για να αποδώσουν τα κλασικιστικά στοιχεία. Με κύριο, λοιπόν, στοιχείο των όψεων τη χρήση του αρτιφισιέλ, δηλαδή της τσιμεντοκονίας, τα εξωτερικά επιχρίσματα διαμορφώνουν έντονες διακοσμήσεις και μοτίβα τοιχοποιίας που παραπέμπουν σε κατασκευές λίθινες.

Προχωρώντας σε μια μορφολογική ανάλυση του κτιρίου παρατηρούμε ότι οι συνθετικές αρχές παραμένουν κλασικιστικές.

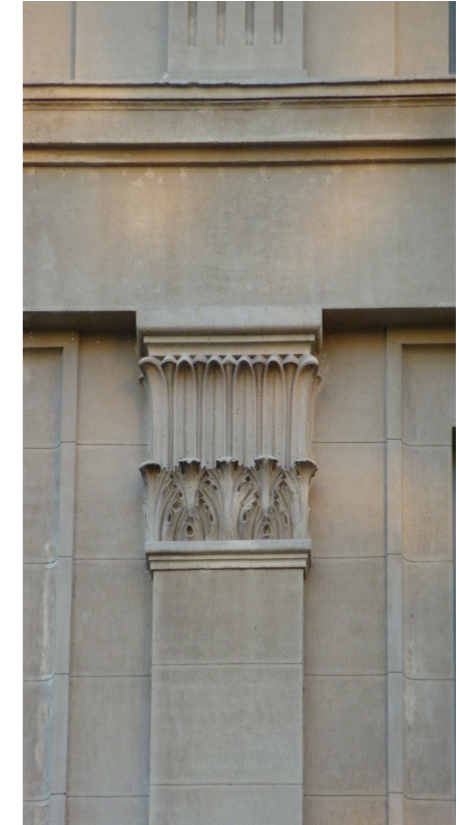
Στο επίπεδο της κύριας όψης, κυριαρχεί η απόλυτη συμμετρία. Πρόκειται για μια κλασικιστική προσέγγιση της σύνθεσης με στόχο την μνημειακότητα. Παράλληλα, κυριαρχεί η καθ' ύψος οργάνωση σε τρεις ζώνες. Το πρότυπο του αρχαίου ελληνικού κλασικού ναού που διαρθρώνεται σε τρεις ζώνες (βάση, κορμός, στέψη), ακολουθήθηκε την αρχαιότητα με τον ρωμαϊκό κλασικισμό αλλά και τον 19ο αιώνα με τον νεοκλασικισμό. Έτσι, και το εξεταζόμενο κτίριο μαρτυρά την προσήλωση του Μεταξά στην κλασικιστική παράδοση. Επιπλέον, η διάταξη των ανοιγμάτων

σε κατακόρυφες ζώνες, καθώς και ο τρόπος επεξεργασίας των επιφανειών των τοίχων ανάμεσα στα ανοίγματα δείχνουν ότι δεν υπάρχει ουσιαστική απόκλιση από τα κλασικιστικά πρότυπα.

Στο επίπεδο του ισογείου κυριαρχεί η απόδοση ισόδομης τοιχοποιίας που πλαισιώνει σαν παραστάδες τα έξι παράθυρα. Στο ύψος των πρεκιών η πρόθεση για διαμόρφωση θολιτών τοιχοποιίας παραπέμπει σε ρωμαϊκές καμάρες. Πιο συγκεκριμένα, η ορθοκανονική χάραξη δίνει θέση σε μια ελαφρά κλίση των χαράξεων που καταλήγουν σε ένα 'κλειδί' που αντιστοιχεί στο κεντρικό θολίτη κάθε ανοίγματος. Το κλειδί προεξέχει ελαφρά προς τα κάτω και χαρακτηρίζεται από τη διακοσμητική λεπτομέρεια του εσωτερικού του (ελικοειδής κίνηση δύο φιδιών περι δάδας).

Στον κεντρικό άξονα διαμορφώνεται η κύρια είσοδος σε ανάμνηση των προστώων. Χαρακτηρίζεται από πομπώδες και μνημειώδες ύψος που τονίζεται από τις μαρμαρίνες επενδύσεις. Πιο αναλυτικά, ακολουθεί μία επί μέρους τριμερή διάρθρωση. Έχει βάση με μικρή κλίμακα, κορμό με παραστάδες και στέψη με γείσο. Οι παραστάδες διαμορφώνονται με επίκρανα που φέρουν έλικες και διακοσμητικά στοιχεία. Το επιστύλιο φιλοξενεί την επιγραφή της τραπέζης και διαχωρίζεται με ιωνικό κυμάτιο από το γείσο. Το σιδερένιο κούφωμα της πόρτας με το έντονο διακοσμητικό ύψος, πλαισιώνεται από κυμάτια και μικρούς κυκλικούς δίσκους.

Το ισόγειο ως 'βάση' του κτιρίου διαχωρίζεται από τον 'κορμό' με μια ελαφρά προέχουσα οριζόντια ζώνη. Το επόμενο τμήμα αποτελείται από τον πρώτο και τον δεύτερο όροφο και διαμορφώνεται από επτά παράθυρα σε κάθε επίπεδο. Τα ανοίγματα αυτά πλαισιώνονται με διώροφες παραστάδες. Οι παραστάδες έχουν χαμηλή ορθογωνική βάση που χωρίζεται με κυμάτια από τον κορμό. Ο κορμός στέφεται με επίκρανα με κορινθιακές διακοσμητικές λεπτομέρειες. Στο επίπεδο αυτό η απόδοση της τοιχοποιίας πραγματοποιείται πολύ πιο αγνά. Τα οχτώ επίκρανα φαίνονται να φέρουν ένα μακρύ επιστύλιο με μικρό γείσο που διαχωρίζει την ανώτερη ζώνη.

Η επόμενη ζώνη του τρίτου ορόφου διαρθρώνεται πάλι με επτά ανοίγματα που πλαισιώνονται με παραστάδες που εδώ ραβδούνται. Οι παραστάδες δεν φέρουν επίκρανα αλλά καταλήγουν στην οριζόντια ζώνη που αποτελείται από μια σειρά αιολικών κυματίων, μια σειρά ιωνικών κυματίων και το εντυπωσιακά προεξέχον γείσο. Κάτω από το γείσο σχηματίζονται κιλλίβαντες που παραπέμπουν σε όδοντες. Τέλος, πάνω από το γείσο διαμορφώνεται θωράκιο με μικρές ορθογώνιες υποχωρήσεις στους άξονες των ανοιγμάτων.

Συνολικά, η υψομετρική διαφορά λόγω της κλίσης του δρόμου επιλύεται στο επίπεδο του υπογείου που φτάνει σε στάθμη πάνω από το 0. Έτσι, επιτρέπεται και ο σχεδιασμός ανοιγμάτων που αντιστοιχούν στην πρώτη στάθμη του υπογείου. Αυτή η οριζόντια ζώνη που δημιουργείται στην όψη από το υπόγειο καλύπτεται με ορθομαρμάρωση. Το στοιχείο αυτό τονίζει την αίσθηση της βάσης στην τριμερή διάρθρωση της όψης.

Δευτερεύουσα είσοδος.

Με αντίστοιχο τρόπο επιλύεται και η άλλη όψη του κτιρίου. Οι συνθετικές αρχές παραμένουν ίδιες όμως υποχωρεί η συμμετρία για να εξυπηρετηθεί η λειτουργία και η οργάνωση της κατόψεως. Έτσι για παράδειγμα η δευτερεύουσα είσοδος τοποθετείται στην δεξιά άκρη και διαμορφώνει μια καθ' ύψος ζώνη που διαφοροποιείται αισθητά. Παρ' όλα αυτά εντοπίζεται η διάθεση του αρχιτέκτονα για συμμετρία και σε αυτή την όψη. Το γεγονός αυτό φαίνεται από την αριστερή άκρη που ενώ έχει παράθυρα απομακρύνεται ελαφρώς από τα επόμενα παράθυρα ώστε να αποκτήσει παρόμοιο βάρος με το βάρος της εισόδου στο δεξί μέρος.

Απόψεις εσωτερικού
αιθρίου χώρου.

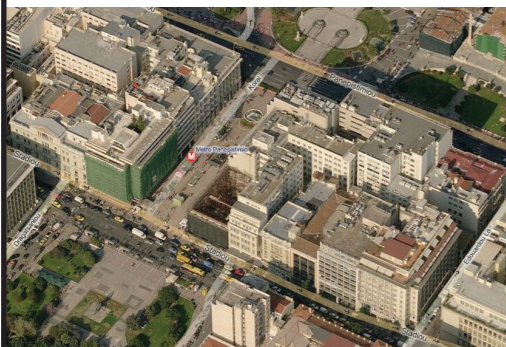
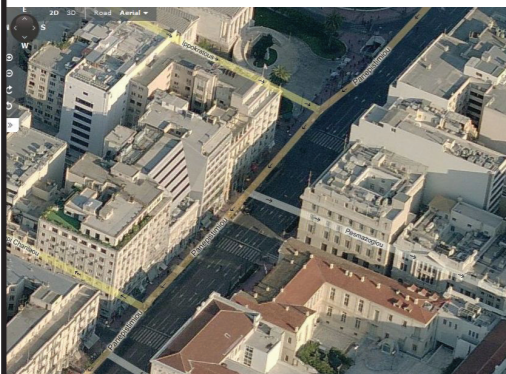
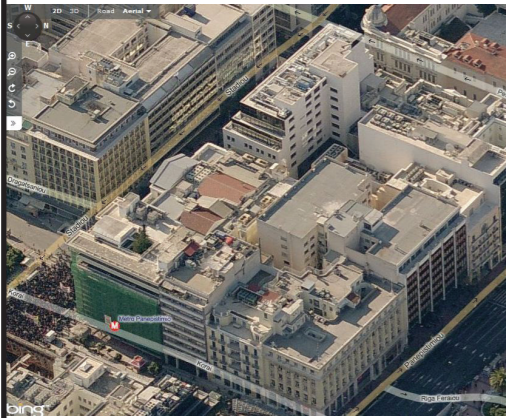
Παρατηρείται ξεκάθαρα λοιπόν η κλασικιστική συνθετική επίλυση των όψεων. Η τάση αυτή είναι αναμενόμενη για το κτίριο μιας τράπεζας καθώς για μεγάλο διάστημα ο μνημειακός κλασικισμός αποτέλεσε την καθολική γλώσσα επικοινωνίας της δύναμης των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Ανέκαθεν, δηλαδή, υπήρχε ένα σαφές πρότυπο για το πώς πρέπει να είναι και να δείχνει μια τράπεζα. Έτσι, ο κλασικισμός με τη μνημειακότητα και τη σταθερότητα που εκπέμπει, ουσιαστικά δεν έπαψε ποτέ να είναι δημοφιλής στην επίσημη ελληνική αρχιτεκτονική.

Παρόλα τα στοιχεία όμως που συνδέουν το κτίριο με τον κλασικισμό, υπάρχει μια ουσιαστική διαφορά που το διαχωρίζει από παλιότερα κλασικιστικά κτίρια όπως εκείνο της Ιονικής Τραπέζης ακριβώς δίπλα του. Το κτίριο της Λαϊκής Τραπέζης είναι τελικά ένα κτίριο γραφείων και όχι μια μνημειακή σύνθεση. Ανεξαρτήτως δηλαδή, των διακοσμητικών λεπτομερειών και γενικότερα της μορφολογικής προσέγγισης, ο Μεταξάς αποδέχεται την νέα τυπολογία κτιρίου γραφείων που έχει πια υιοθετηθεί και στην Αθήνα. Οι χρηματοπιστωτική λειτουργία του κτιρίου επιβάλλει μια ανάλογη διάρθρωση του κτιρίου με συνέπεια η κάτοψη να οργανώνεται ορθολογιστικά με βάση την εξυπηρέτηση των λειτουργιών.

Ο χαρακτήρας αυτός λοιπόν, καθόρισε την κάτοψη που υπακούει στην κάλυψη των αναγκών. Στο κέντρο της κάτοψης τοποθετείται ένα κλειστό αίθριο που διαμορφώνει περιμετρικά ένα διάδρομο κυκλοφορίας από όπου προσεγγίζονται οι διάφοροι χώροι. Αυτό το στοιχείο παραμένει σε γενικές γραμμές σταθερό σε όλες τις στάθμες. Ο υπόλοιπος χώρος όμως χωρίζεται σε γραφεία και βοηθητικούς χώρους ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε στάθμης και δίχως κάποιο σταθερό πρότυπο.

Κατά τα κλασικιστικά πρότυπα της γειτονικής Ιονικής Τραπέζης, διατηρείται η μεγάλη κεντρική διώροφη αίθουσα που προαναφέρθηκε ως κλειστό αίθριο. Πρόκειται για την αίθουσα συναλλαγών που εδώ όμως έχει γυάλινη οροφή και όχι μεγαλοπρεπή θόλο όπως στην Ιονική Τράπεζα. Αυτό επιλέγεται καθώς προτεραιότητα είχε η εξοικονόμηση χώρου για τα γραφεία και όχι η ασύμφορη κατασπατάληση χώρου με ένα εντυπωσιακό θόλο.

Διατηρείται, επίσης κατά τα κλασικιστικά πρότυπα, και η κεντρική τοποθέτηση της εισόδου, όμως δε διατηρείται το στοιχείο της υπερυψωμένης εισόδου. Επιλέγεται, δηλαδή, μια περισσότερο ωφελιμιστική λύση με σχεδόν ισόγεια προσπέλαση.

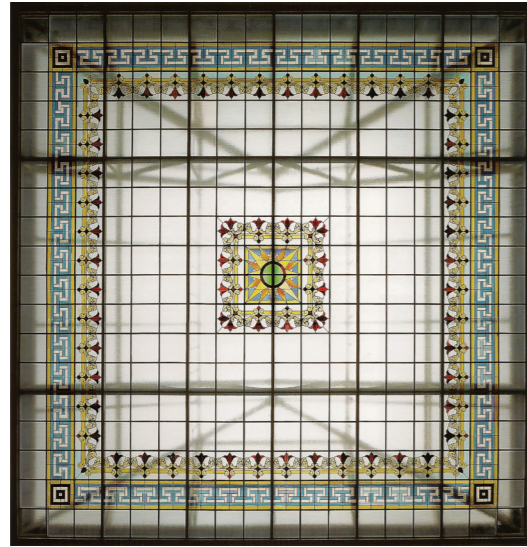
Αεροφωτογραφίες εξεταζόμενου κτιρίου.

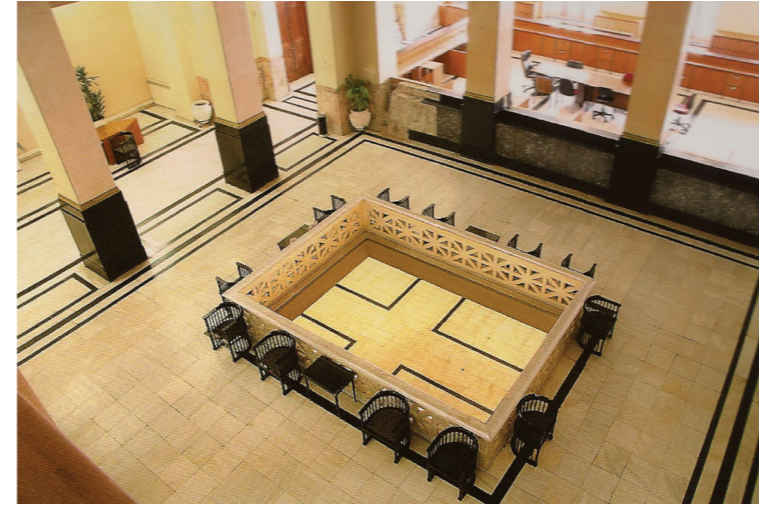
Φωτογραφίες εσωτερικού
εξεταζόμενου κτιρίου.

Φωτογραφίες εσωτερικού
εξεταζόμενου κτιρίου.

Φωτογραφίες εσωτερικού
εξεταζόμενου κτιρίου.

Φωτογραφίες εσωτερικού
εξεταζόμενου κτιρίου.

Βιβλιογραφία

Μπούρας Χαράλαμπος Θ., *Μαθήματα Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής*, πρώτος τόμος, εκδόσεις Συμμετρία, Αθήνα 1999.

Χολέβας Νικ. Θ., *Η Αρχιτεκτονική της «Μετάβασης» στην Αθήνα του Μεσοπολέμου*, Αθήνα 1998, εκδόσεις Libro.

Χολέβας Νικ. Θ., *Η Αρχιτεκτονική του Μεσοπολέμου στα Βαλκάνια*, εκδόσεις Φιλιππότη, Αθήνα 1994.

Φιλιππίδης Δημήτρης, *Οικοδομικό Τετράγωνο 19 - Η Παρουσία της Alpha Bank στο Κέντρο της Αθήνας*, εκδόσεις Alpha Bank, Αθήνα 2009.

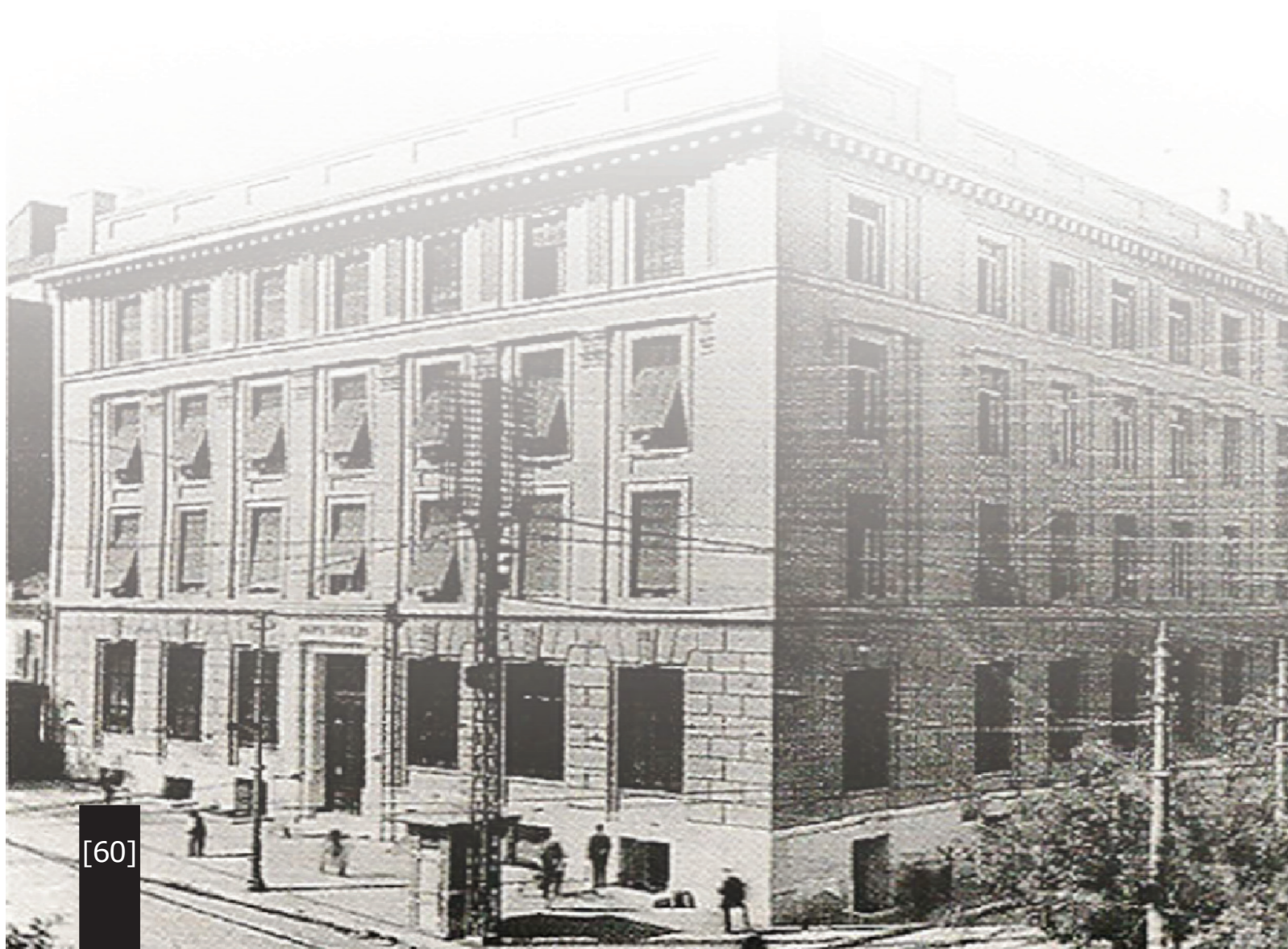
Φιλιππίδης Δημήτρης, *Νεοελληνική Αρχιτεκτονική*, εκδόσεις Μέλισσα, Αθήνα 1984.

Λάββα Γεωργίου Π., *Επίτομη Ιστορία της Αρχιτεκτονικής*, εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2002.

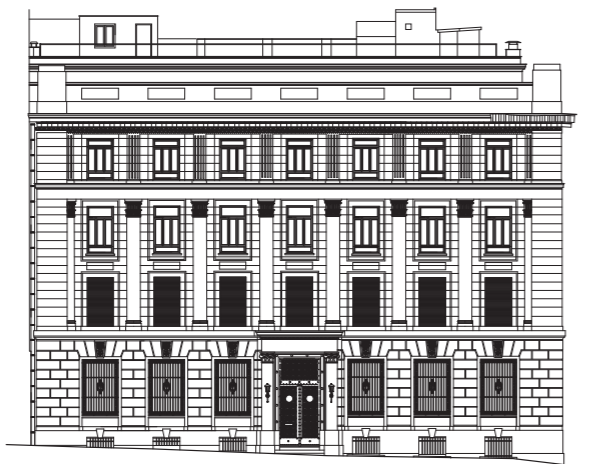
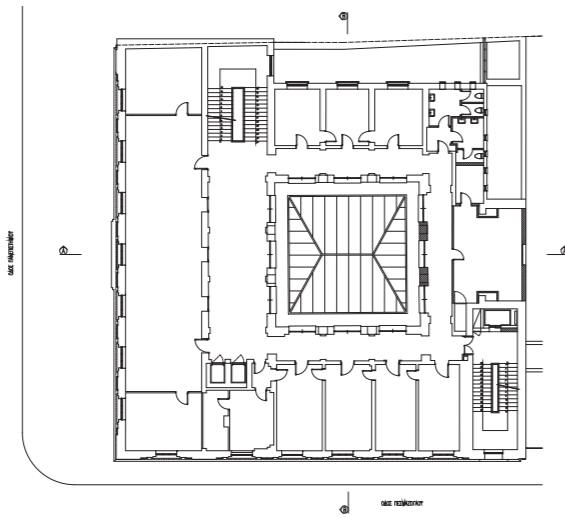
Φέσσα-Εμμανουήλ Ελένη, Μαρμαράς Εμμανουήλ Β., *Δώδεκα Έλληνες Αρχιτέκτονες του Μεσοπολέμου*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 2005.

Κυδωνιάτης Σόλων Π., *Αθήναι : Παρελθόν και Μέλλον*, εκδόσεις Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Αθηναίων, Αθήνα 1985.

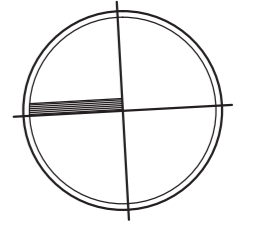
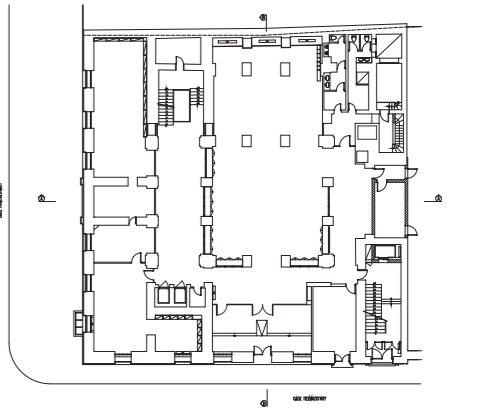
Δρίτσα Μαργαρίτα, *Βιομηχανία και Τράπεζες στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου*, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα 1990.

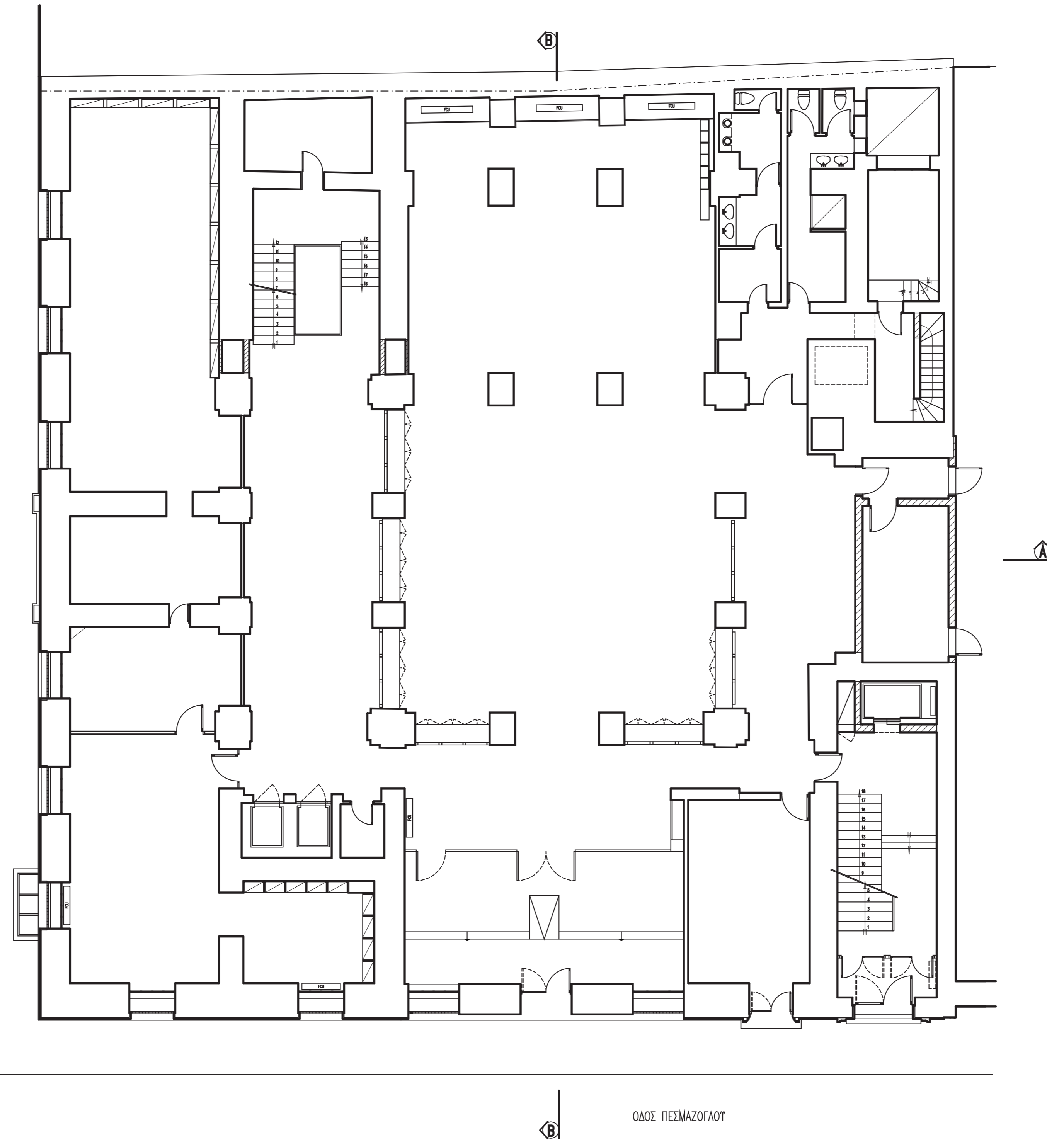
Σχέδια αποτύπωσης

- A01** ΚΑΤΟΨΗ 1ου ΥΠΟΓΕΙΟΥ
- A02** ΚΑΤΟΨΗ 2ου ΥΠΟΓΕΙΟΥ
- A03** ΚΑΤΟΨΕΙΣ ΙΣΟΓΕΙΟΥ ΚΑΙ ΗΜΙΩΡΟΦΟΥ
- A04** ΚΑΤΟΨΗ 1ης ΣΤΑΘΜΗΣ
- A05** ΚΑΤΟΨΗ 2ης ΣΤΑΘΜΗΣ
- A06** ΚΑΤΟΨΗ 3ης ΣΤΑΘΜΗΣ
- A07** ΚΑΤΟΨΗ 4ης ΣΤΑΘΜΗΣ
- A08** ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΟΣ
- A09** ΟΨΗ ΕΠΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
- A10** ΟΨΗ ΕΠΙ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ
- A11** ΟΨΗ ΑΚΑΛΥΠΤΟΥ
- A12** ΤΟΜΗ Α-Α
- A13** ΤΟΜΗ Β-Β

ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΟΔΟΣ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:
ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΚΑΙ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΘΕΣΗ:
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ
ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΑΘΗΝΑ 2010

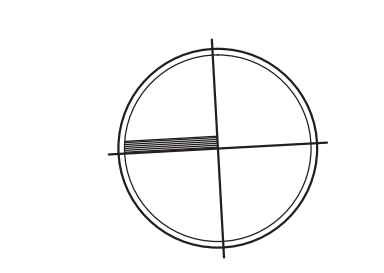
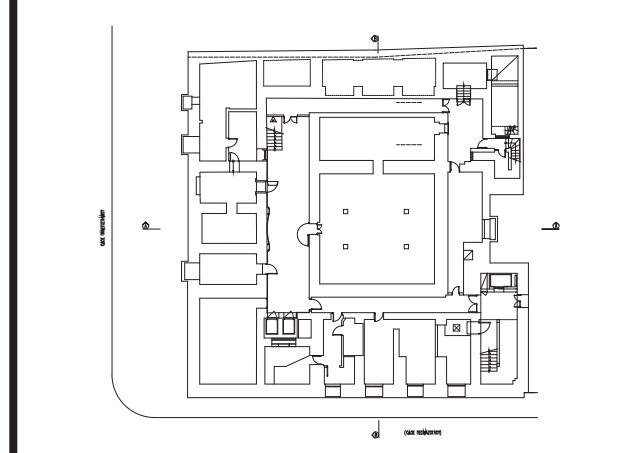
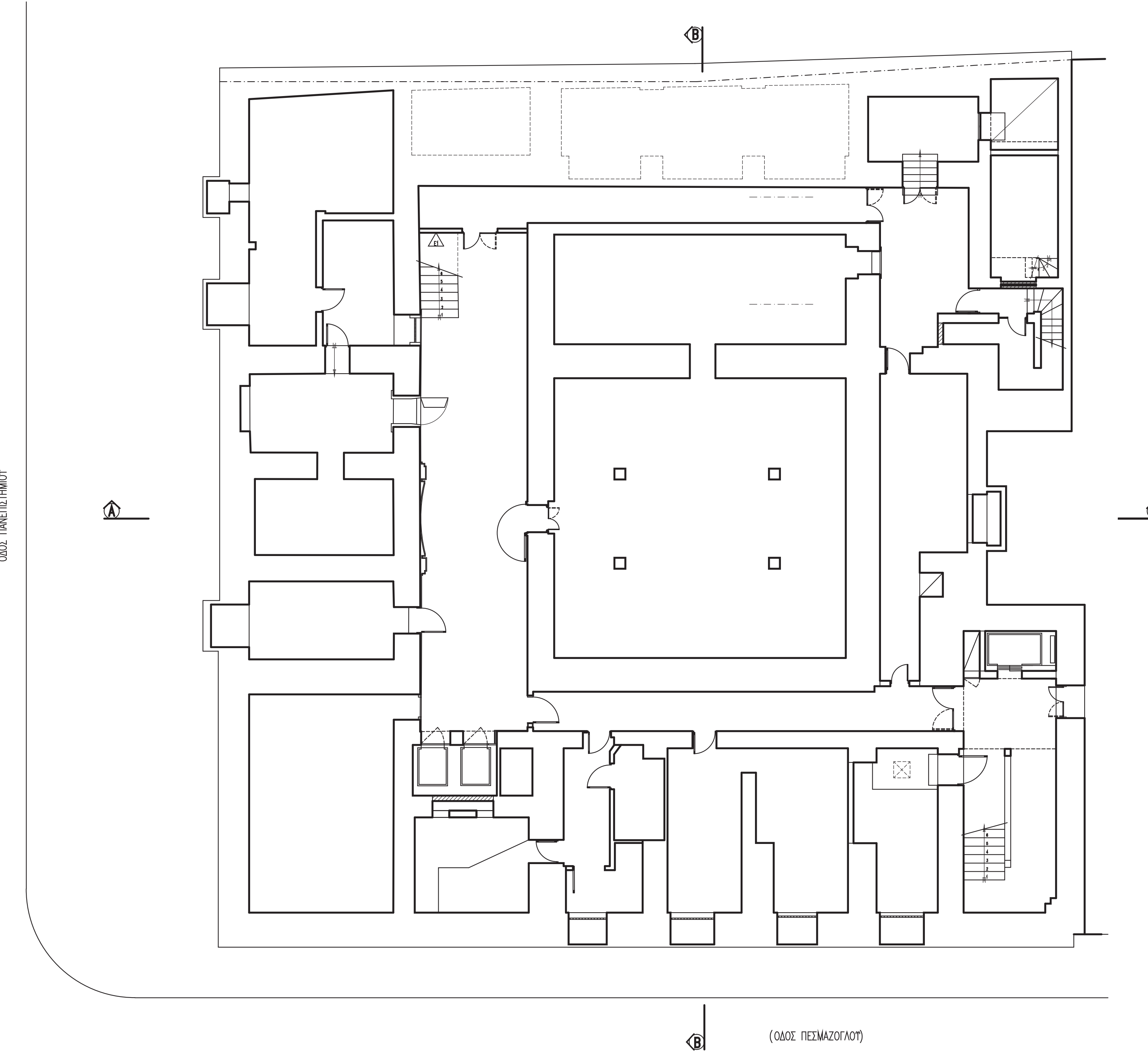
ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ:
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΑΤΑΛΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
**ΚΑΤΟΨΗ 1ου
ΥΠΟΓΕΙΟΥ**

ΚΛΙΜΑΚΑ:
1: 100

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:

01

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:
 ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
 ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
 ΚΑΙ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΘΕΣΗ:
 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ
 ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΑΘΗΝΑ 2010

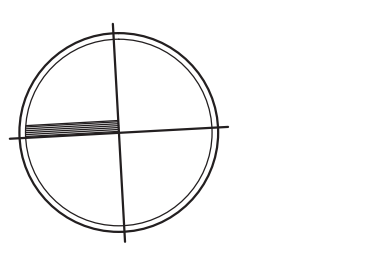
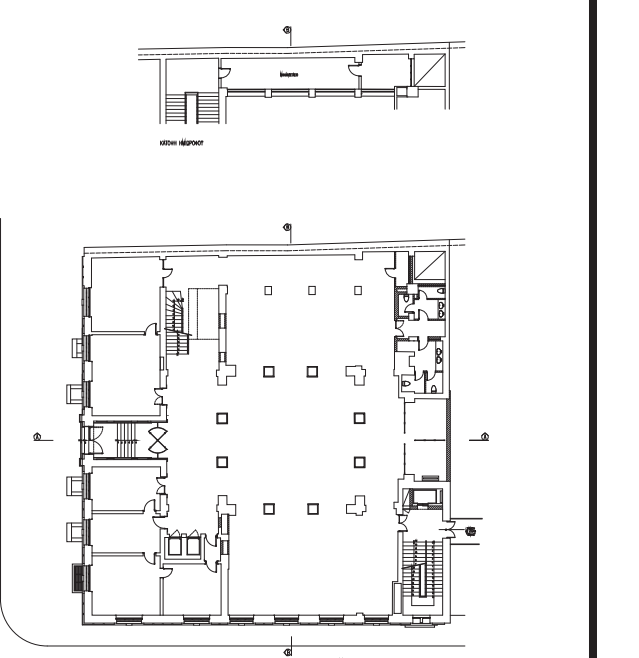
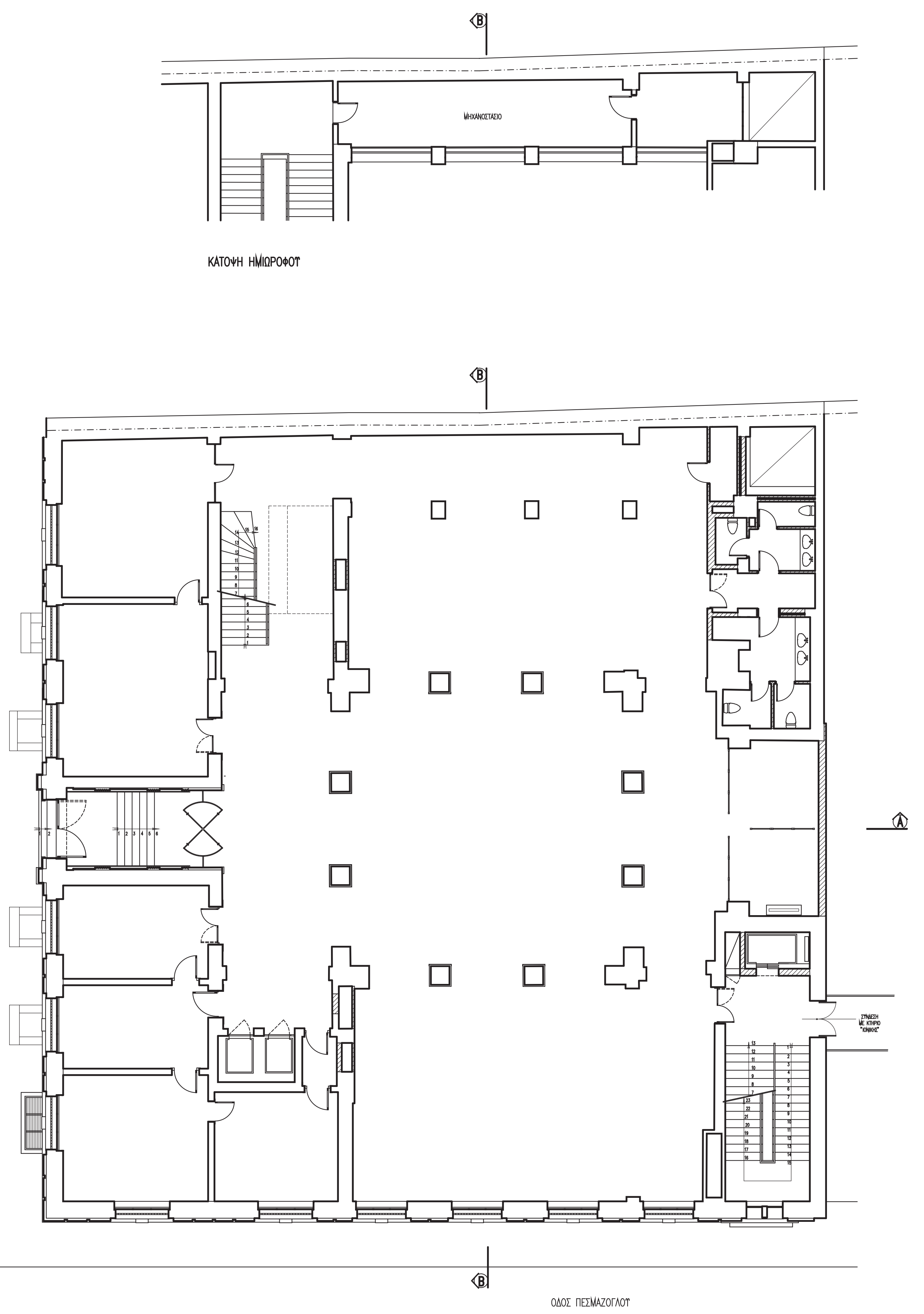
ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ:
 ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΑΤΑΛΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
 ΚΑΤΟΨΗ 2ου
 ΥΠΟΓΕΙΟΥ

ΚΛΙΜΑΚΑ:
 1: 100

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:

02

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:
 ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
 ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
 ΚΑΙ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΘΕΣΗ:
 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ
 ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΑΘΗΝΑ 2010

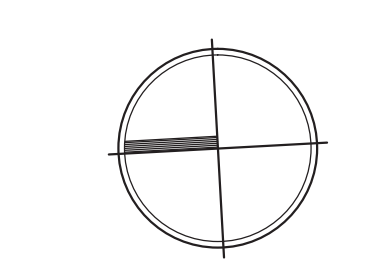
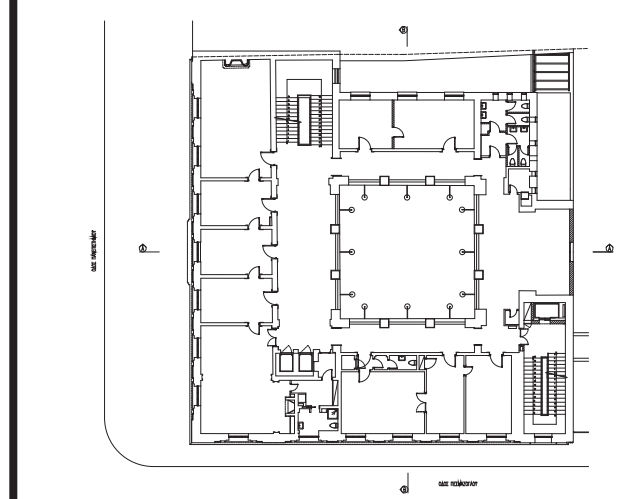
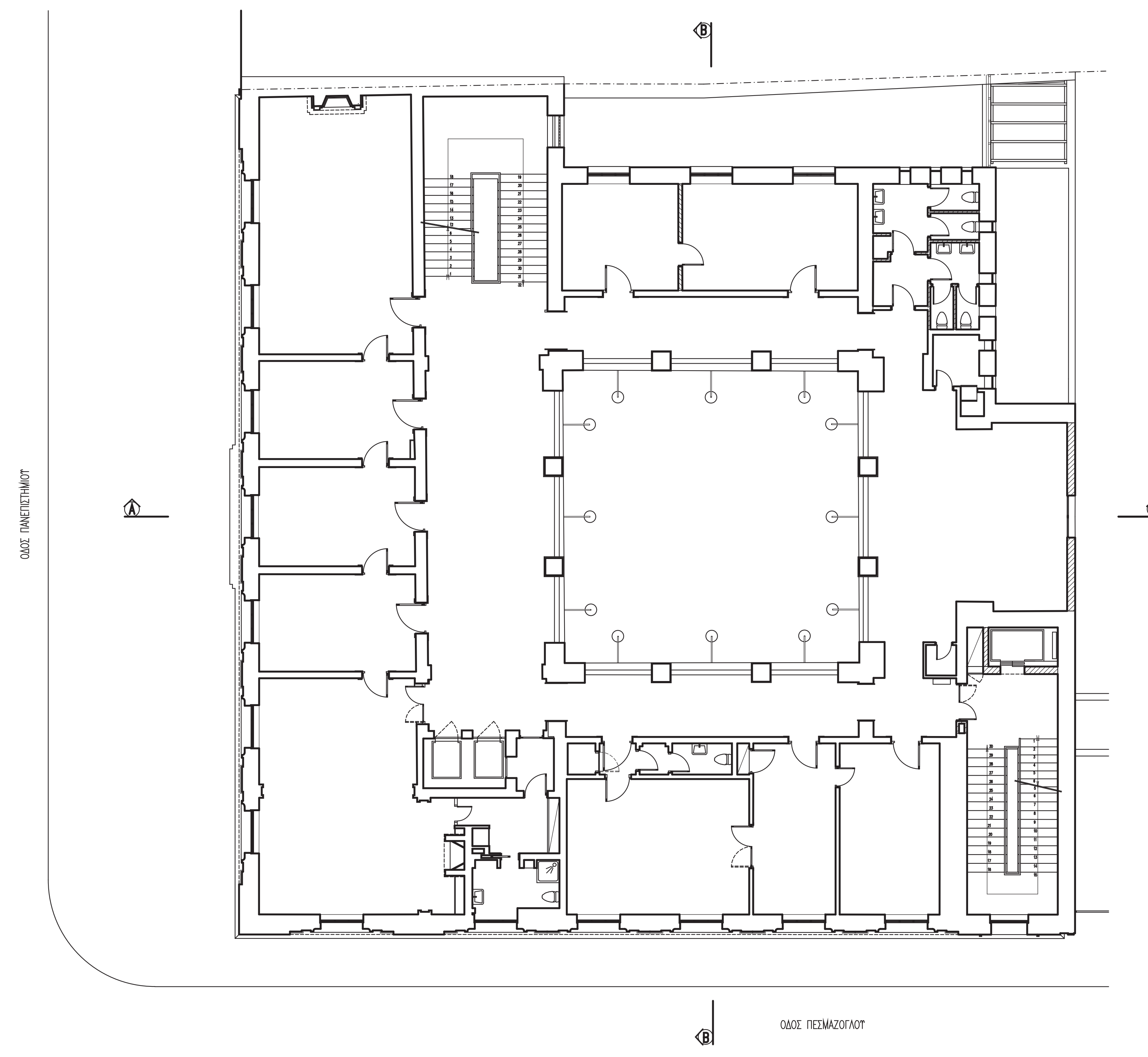
ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ:
 ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΑΤΑΛΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
 ΚΑΤΟΨΕΙΣ ΙΣΟΓΕΙΟΥ
 ΚΑΙ ΗΜΙΟΡΟΦΟΥ

ΚΛΙΜΑΚΑ:
 1: 100

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:

03

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:
 ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
 ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
 ΚΑΙ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΘΕΣΗ:
 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ
 ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

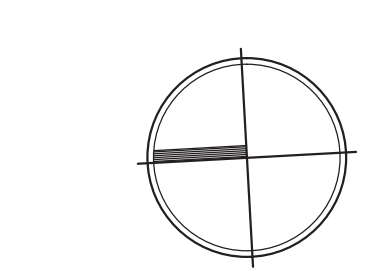
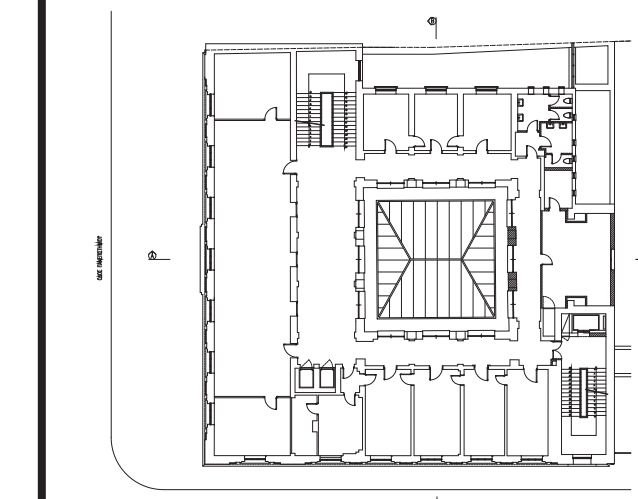
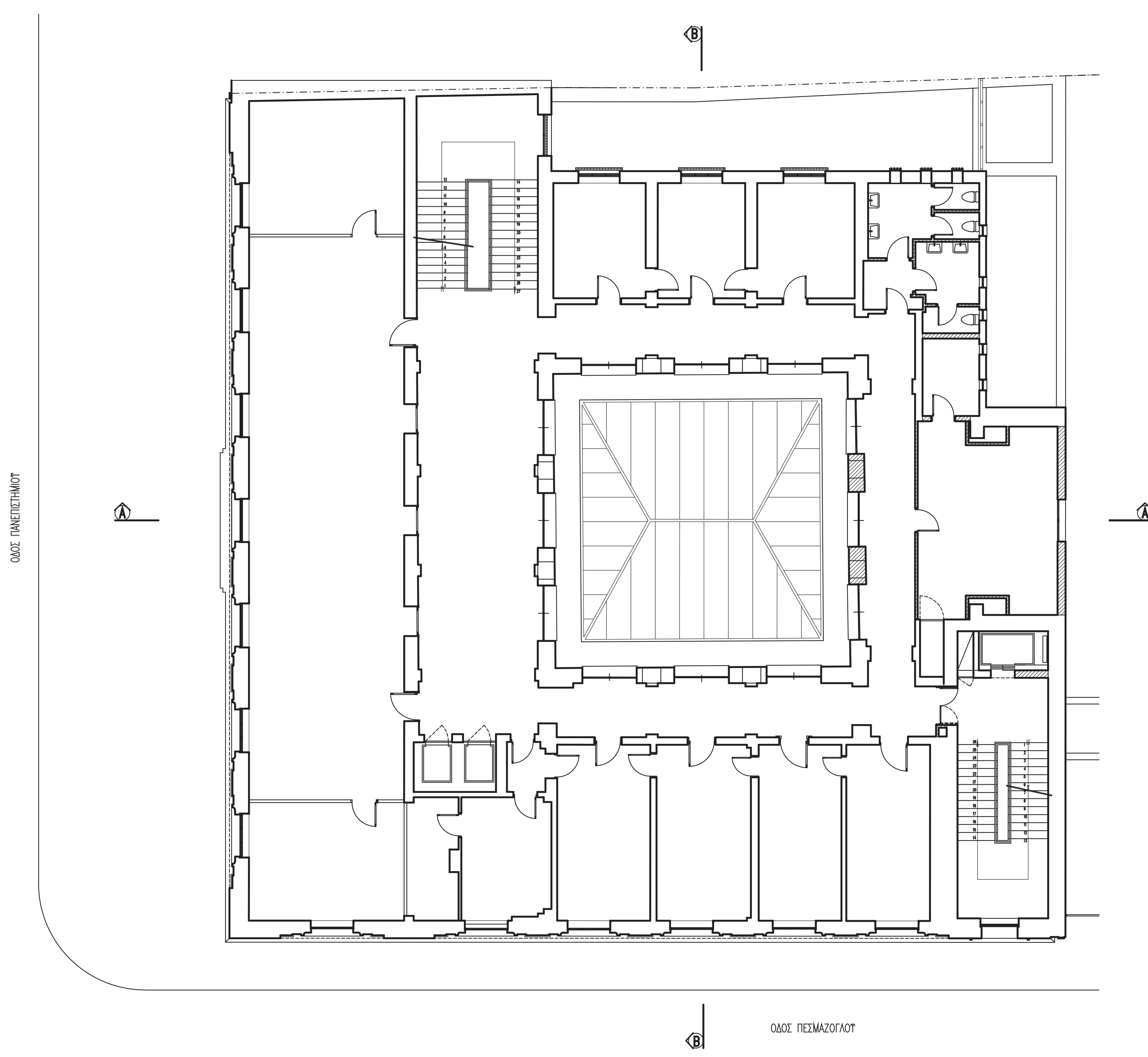
ΑΘΗΝΑ 2010

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ:
 ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΑΤΑΛΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
 ΚΑΤΟΨΗ 1ης ΣΤΑΘΜΗΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ:
1: 100

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
04

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:
 ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
 ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
 ΚΑΙ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΘΕΣΗ:
 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ
 ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

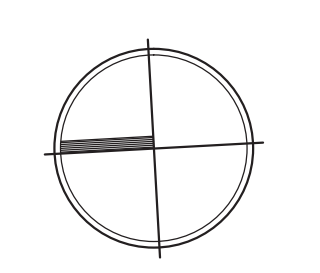
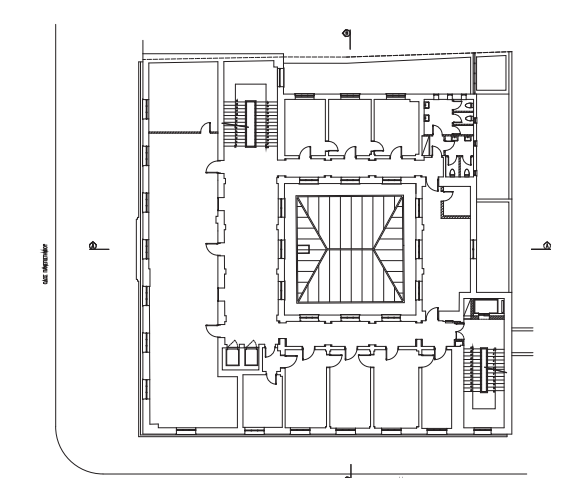
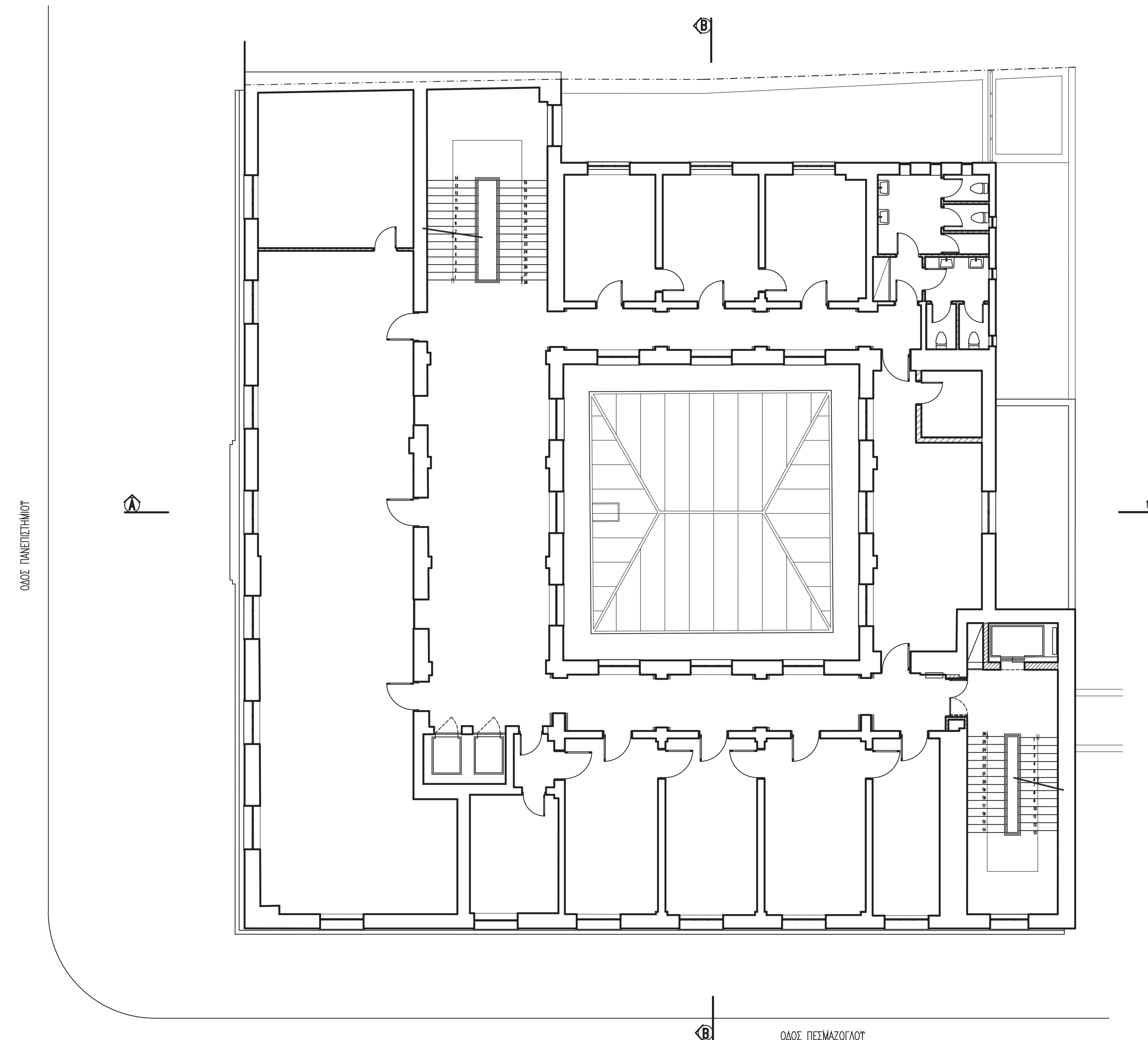
ΑΘΗΝΑ 2010

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ:
 ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΑΤΑΛΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
 ΚΑΤΟΨΗ 2ης ΣΤΑΘΜΗΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ:
1: 100

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
05

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:
 ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
 ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
 ΚΑΙ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΘΕΣΗ:
 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ
 ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

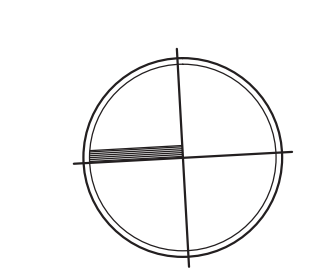
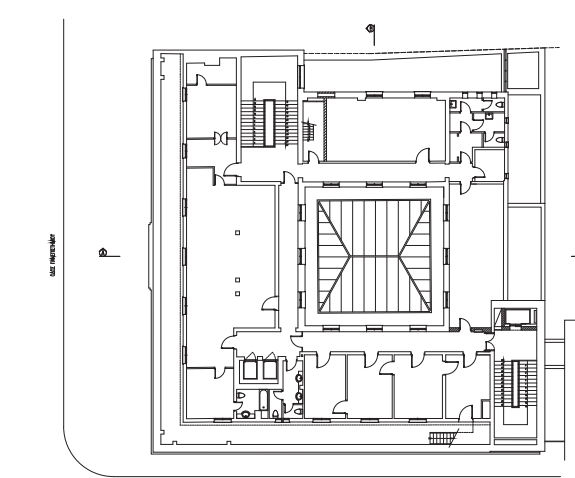
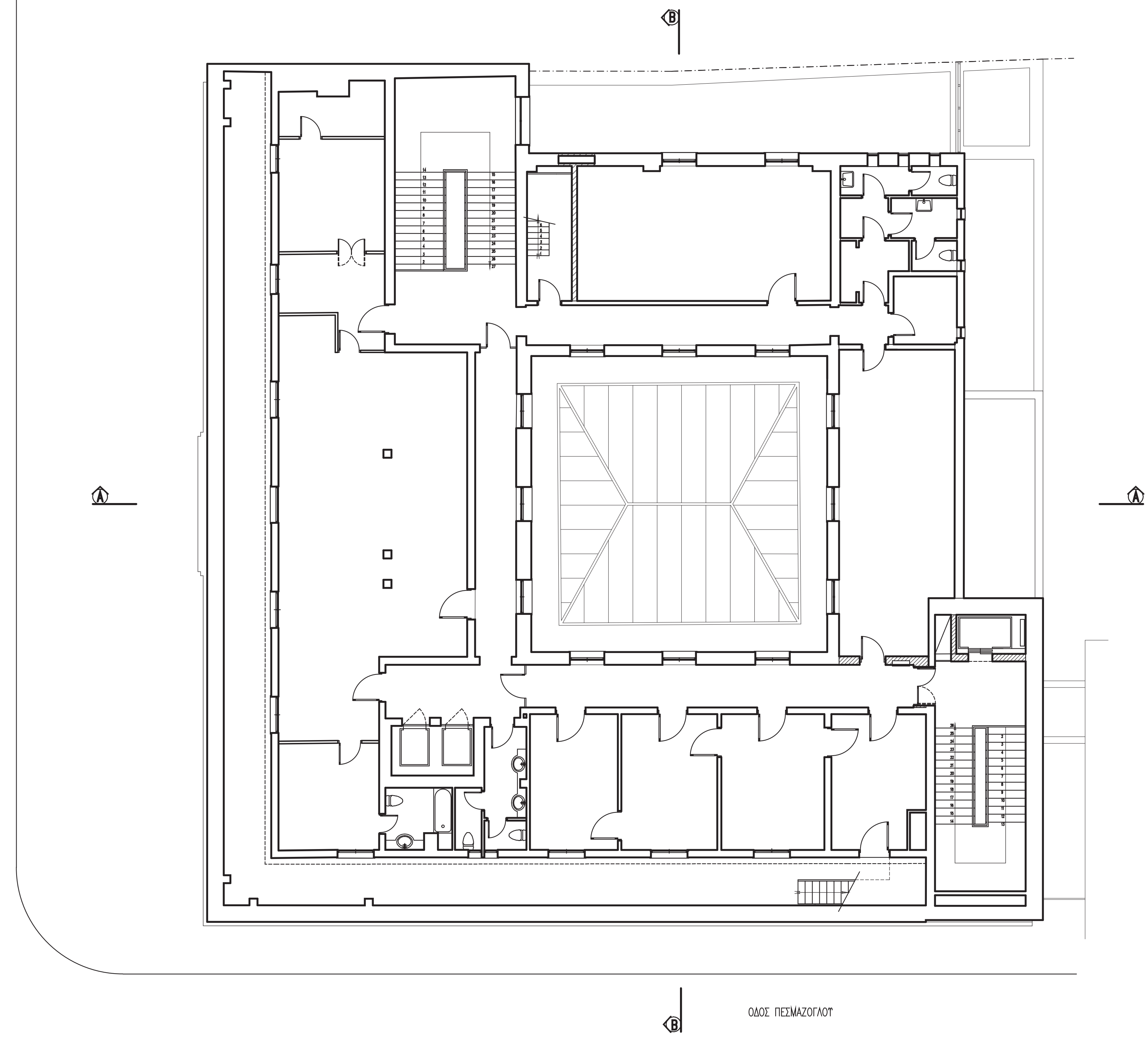
ΑΘΗΝΑ 2010

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ:
 ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΑΤΑΛΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
 ΚΑΤΟΨΗ 3ης ΣΤΑΘΜΗΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ:
1 : 100

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
06

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:
 ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
 ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
 ΚΑΙ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΘΕΣΗ:
 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ
 ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

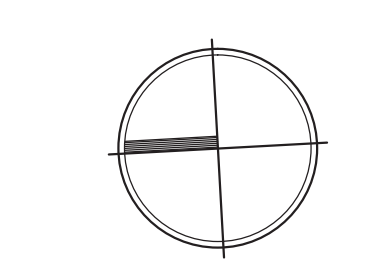
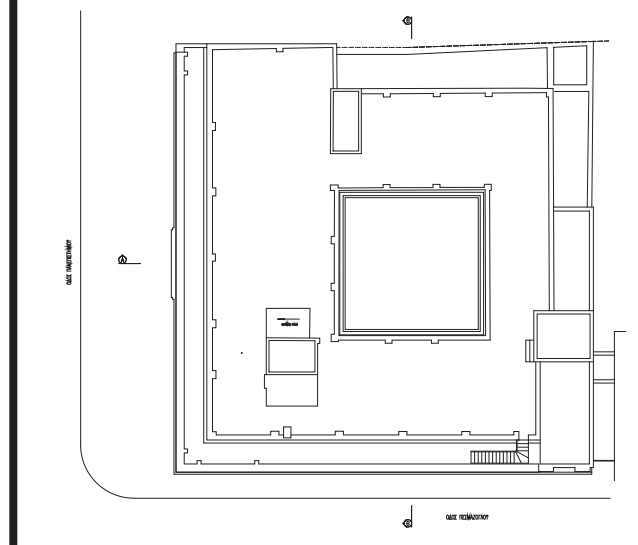
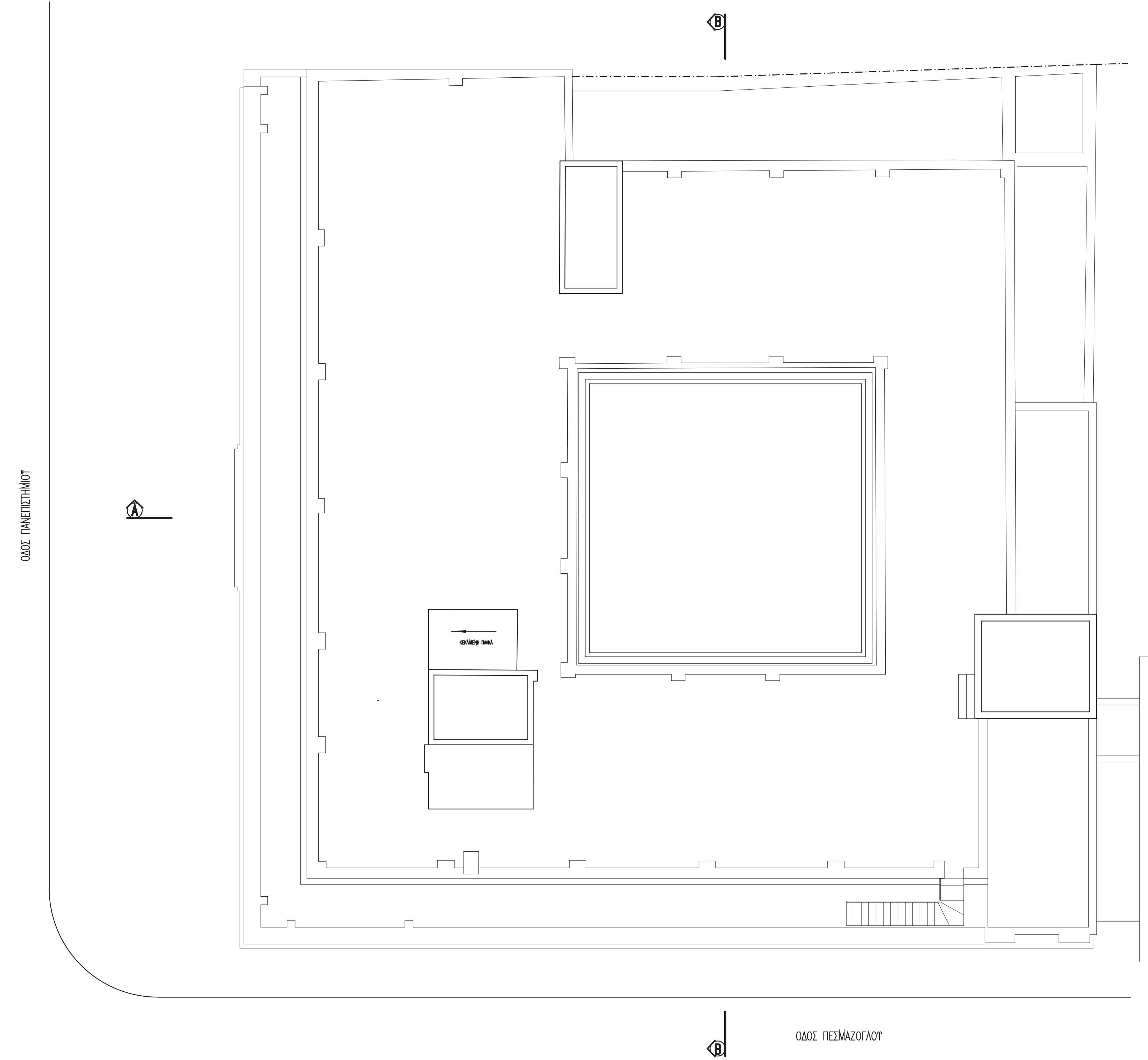
ΑΘΗΝΑ 2010

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ:
 ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΑΤΑΛΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
 ΚΑΤΟΨΗ 4ης ΣΤΑΘΜΗΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ:
1 : 100

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
07

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:
 ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
 ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
 ΚΑΙ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΘΕΣΗ:
 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ
 ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΑΘΗΝΑ 2010

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ:
 ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΑΤΑΛΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
 ΚΑΤΩΦΗ ΔΩΜΑΤΟΣ

ΚΛΙΜΑΚΑ:
 1: 100

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
08

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:
 ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
 ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
 ΚΑΙ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΘΕΣΗ:
 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ
 ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΑΘΗΝΑ 2010

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ:
 ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΑΤΑΛΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
 ΟΨΗ ΕΠΙ
 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΚΛΙΜΑΚΑ:
 1: 100

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
09

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:
ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΚΑΙ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΘΕΣΗ:
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ
ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΑΘΗΝΑ 2010

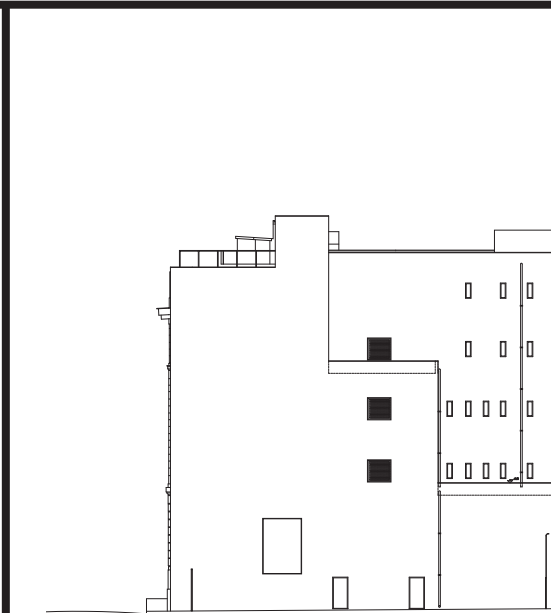
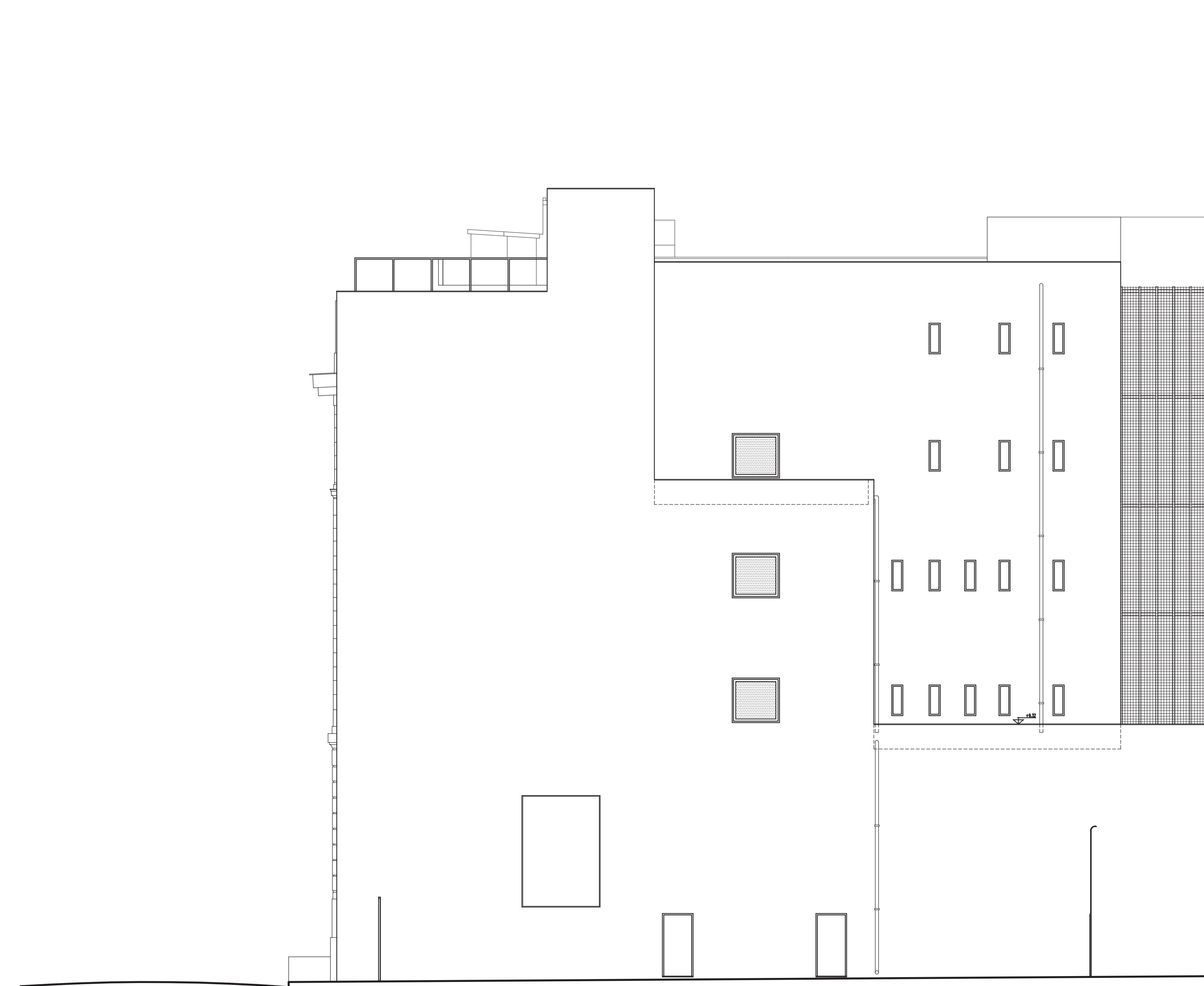
ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ:
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΑΤΑΛΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
ΟΨΗ ΕΠΙ
ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΚΛΙΜΑΚΑ:
1: 100

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:

10

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:
ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
ΚΑΙ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΘΕΣΗ:
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ
ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΑΘΗΝΑ 2010

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ:
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΑΤΑΛΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
ΟΨΗ ΑΚΑΛΥΠΤΟΥ

ΚΛΙΜΑΚΑ:
1: 100

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:

11

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:
 ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
 ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
 ΚΑΙ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΘΕΣΗ:
 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ
 ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΑΘΗΝΑ 2010

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ:
 ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΑΤΑΛΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
 ΤΟΜΗ Α-Α

ΚΛΙΜΑΚΑ:
 1: 100

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
12

Τ.Ε.Ι. ΠΕΙΡΑΙΑ
 ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
 ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:
 ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ
 ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
 ΚΑΙ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΘΕΣΗ:
 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΑΙ
 ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ

ΑΘΗΝΑ 2010

ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ:
 ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΜΑΤΑΛΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
 ΤΟΜΗ Β-Β

ΚΛΙΜΑΚΑ:
 1: 100

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΧΕΔΙΟΥ:
13